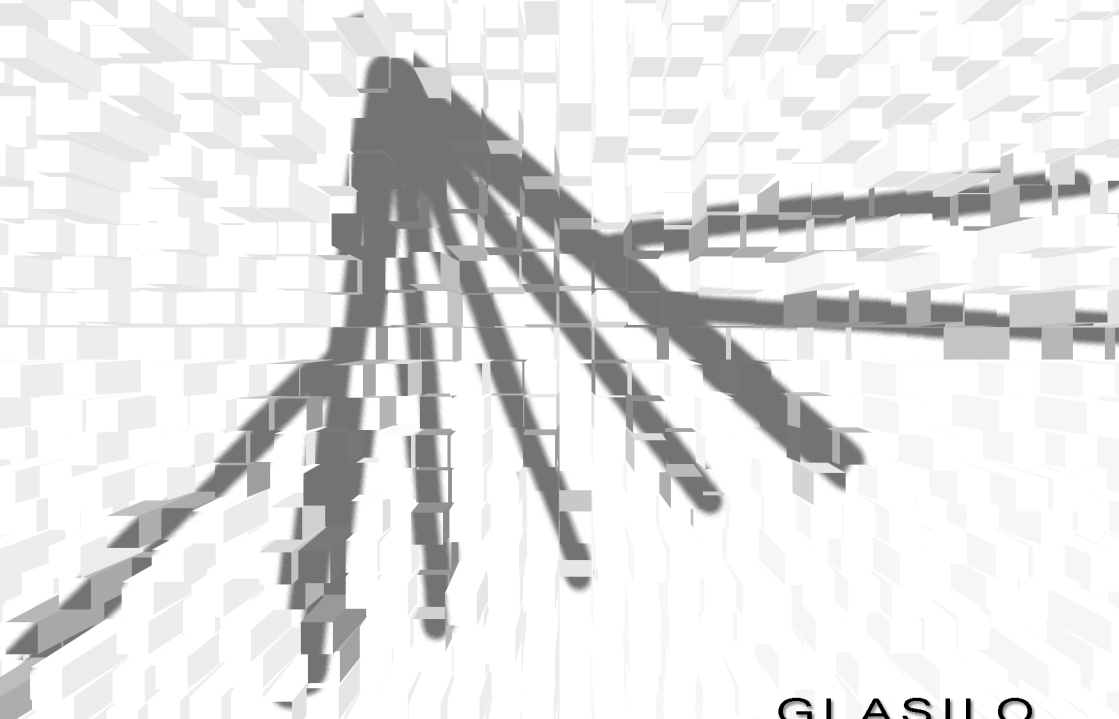

AD INFINITUM

ŠTEVILKA 8

GLASILO
DRUŠTVA
LJUBITELJEV
ZNANSTVENE
FANTASTIKE IN
FANTAZIJE
PRIZMA

Uvodniško besedičenje

Spoštovani bralci!

V rokah držite poskusno številko glasila Društva ljubiteljev znanstvene fantastike in fantazije Prizma. Smo mlado društvo, uradno staro dva meseca (neuradno pol leta) in združujemo navdušence t.i. spekulativne fikcije (ZF, *fantasy*, *horror*) v vseh izraznih in pojavnih oblikah.

Kdo smo in kaj smo počeli do sedaj lahko preberete v članku Prizmolucija, sledijo recenzije del, ki smo jih prebrali v okviru naših srečanj ter recenziji domačega stripa Slepo sonce in "herkulske" TV-serije Andromeda. Navdušencem nad zgodovino priporočam članek o razvoju znanstvene fantastike v primerjavi z razvojem znanosti in tehnologije. Če imate radi filmsko umetnost, vam bo najbrž zanimiv članek o George-u Lucas-u. Prav tako vam ponujamo predstavitev pisatelja Briana Aldissa, ki bo letos s svojim obiskom obdaril sosednjo Hrvaško. Na zadnjih straneh glasila pa si lahko preberete zanimivi, izvimi in prvič objavljeni kratki zgodbi dveh Prizmašev (pravzaprav ene Prizmaške in enega Prizmaša).

Glasilo bomo objavljali četrtletno, tako se bo prva "uradna" številka pojavila aprila, posvečena bo kiberpanku in bo zastoj, tako kot tale. Za svoj izvod se lahko zagrebete preko kontaktnega elektronskega naslova.

Upam, da boste med listanjem in prebiranjem Ad Infinituma našli kaj zanimivega, kar Vas bo nasmejalo, navdušilo, izobrazilo ali spodbudilo k branju kakšnega ZF ali fantazijskega romana. Vsekakor ste pa vabljeni k sodelovanju in soustvarjanju nadaljnjih številk.

V pričakovanju Vaših odzivov in komentarjev ter v imenu celotnega Društva Prizma Vas lepo pozdravljam!

v.d. urednika in predsednica Prizme
Tatjana-Tanja Cvitko

v Mariboru, 19.1.2006

Kolofon

Ad Infinitum, glasilo Društva ljubiteljev znanstvene fantastike in fantazije Prizma

številka 0, januar 2006
brezplačni (promotivni) izvod
izhaja četrtletno

glavni in odgovorni urednik:

Peter Mišic,

v.d. urednika, lektoriranje:

Tatjana - Tanja Cvitko,

grafično oblikovanje,

prelom, naslovnica in stripi:

Peter Dobaj,

risba na zadnji strani: *Taiyo*

tisk: Založba Miklošič

naklada: 200 izvodov

kontakt:

ad.infinitum@prizma.si

Avtorske pravice vseh

prispevkov pripadajo

avtorjem samim.

PRIZMOLUCIJA

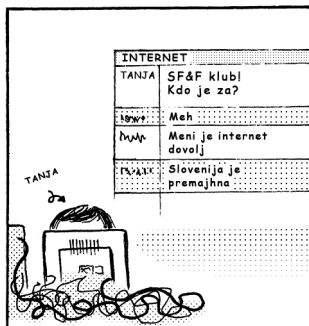
piše Tatjana-Tanja Cvitko,
predsednica Društva Prizma

Na začetku je bila Beseda.

Vprašanje, pravzaprav. Sicer so si ga v zadnjih dvajsetih letih najbrž zastavljali mnogi slovenski ljubitelji znanstvene fantastike in sorodnih žanrov, meni pa ga je postavil hrvaški znanec: "Zakaj v Sloveniji ni ZF kluba?" Preprosto vprašanje, na katerega bi vsak lahko izstrelil nekaj odgovorov. Vendar, roko na srce, vsak odgovor je v bistvu "izgovor". Želela sem ovreči vsaj enega, tistega najbolj popularnega - o "premajhnosti Slovenije". Res je, da veliko slovenskih ljubiteljev in bralcev ZF združuje ena in edina tovrstna elektronska revija / fanzin, vendar le-ta - po mojem mnenju - ne more nadomestiti klubskih dejavnosti.

Zanimalo me je, ali bi se v vesoljni Sloveniji lahko našlo zadostno število ljubiteljev ZF, *fantasyja* in grozljivk, ki bi se bili pripravljene organizirati v formalno skupino z namenom družjenja, izmenjave mnenj in popularizacije teh žanrov v javnosti. Po mojih optimističnih pričakovanjih bi ravno slednje lahko pripeljalo do večjega interesa pri bralcih, avtorjih, založnikih, knjižničarjih, knjigarnarjih in kritikih, ki se srečujejo s temi tremi žanri. Sem preveliki optimist? Ne moremo zagotovo vedeti, dokler ne poskusimo. Arthur Clarke je rekel: "Edini način da ugotovimo, do kod segajo meje mogočega, je, da jih prekoračimo in gremo v nemogoče."

Meseca aprila sem po slovenskih forumih, ki se ukvarjajo (tudi) z literaturo, povpraševala, če obstaja interes za ustanovitev ZF kluba / društva. Odziv je bil medel, neprepičljiv in včasih celo tragikomičen ("Premikam post med Male oglase!"), dokler nisem bila usmerjena na enega največjih slovenskih forumov, kjer so uporabniki večinoma dijaki in študentje. Ideja je bila sprva sprejeta pesimistično, skeptično in resignirano: "Take reči

navadno propadejo.”; “Slovenija je skoraj premajhna, da bi se dalo resno izpeljati tak projekt, ki bi potem tudi obstal.”; “Seveda se nekateri lahko dobivate ob čaju in debatirate v živo, ampak za kaj takega niti ni potreben klub.”; “Ma kej bo to zdej ZF klub al ‘bralni’ krožek?”

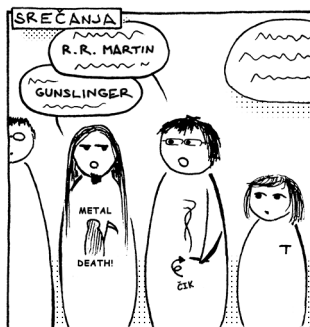
Nekaj fantov je le pokazalo iskreni interes in smo se začeli dogovarjati za prvo spoznavno srečanje.

1. NEFORMALNO SREČANJE

19.5.2005, LJUBLJANA

Od pričakovanih 6 do 7 fantov se jih je - na moje veliko presenečenje - prikazalo 13. Iskreno, nisem bila prepričana, ali vsi ti mladeniči pri Napoleonovem spomeniku pri Križankah čakajo na “sestane” o potencialnem ZF klubu, ali morebiti nesporno pričakujejo koncert balkanske dive Cece, ki se je taisti večer održal v Križankah. Izkazalo se je, da so vsi “naši”, vendar našalost med njimi (razen mene) ni bilo niti enega dekleta. Predstavila sem jim nekaj svojih zamisli in začel se je uspešen brainstorming. Mislila sem, da jim bo ob mojih formalnih vprašanjih o ustanovitvi društva usahnilo navdušenje, vendar sem bila prijetno presenečena in zadovoljna, ko do tega ni prišlo niti v enem trenutku srečanja. Filip Š. nam je ponudil prostor v Mladinskem centru Šmarje pri Jelšah, prav tako se je javil, da nam sestavi statut društva. Vid K. je obljubil postaviti začasen forum, Gregor V. pa IRC kanal. Dogovorili smo se, da se bomo dobivali enkrat mesečno in to v različnih krajih Slovenije, ker nameravamo biti slovensko in ne ljubljansko društvo. Sicer bo Ljubljana prevladujoča lokacija srečanj, ker to le ustreza večini interesentov. Prav tako smo določili, da bomo vsak mesec prebrali eno knjigo in o njej debatirali na srečanju. Domače branje junijskega srečanja je tako postal *Lord of Light* legendarnega Rogerja Zelaznyja.

Če sem popolnoma iskrena, dvomila sem v vse te pogumne obljube in začetno navdušenje. Ljudje znamo biti polni velikih besed, ko pa pride čas za dejanja, se skrijemo pod prvi kamen. Vendar me fantje niso razočarali. Nekaj dni po srečanju je začel delovati začasni forum bodočega društva, katerega “začasnost” se je sicer razvlekla nekaj mesecev zaradi formalnih razlogov (o tem več pozneje), na katerem smo začeli (med ostalim) zbirati

predloge za ime društva. Kar je izpadlo precej težavno, kajti v imenu smo želeli povezati znanstveno fantastiko in *fantasy*. Največ pohval je v začetku pobiral predlog "Avalon 42" in bi najbrž obveljal, če se ne bi pojavil predlog "Prizma", ki sicer očitno ne povezuje "naše" žanre, vendar je simbolika pojma močna. (Pa še *geekovsko* se ne sliši.) Predmet diskutiranja in pozneje na srečanju predmet glasovanja je postal tudi "podnaslov" imena društva. "Društvo ljubiteljev znanstvene fantastike in fantastike?" "...znanstvene fantastike in *fantasyja*?" "...znanstvene fantastike in fantazije?" Lahko bi se večno vrteli v terminoloških zagatah in vsebinskih obsegih pojmov, zato smo odločitev prepustili glasovanju, oziroma namesto vprašanja "Kaj je najbolj pravilno?" vprašanju "Kaj se nam najboljše sliši?".

JUNIJSKO SREČANJE
29.6.2005, LJUBLJANA

Zelo me je zanimalo, koliko prvotnih navdušencev se bo pojavilo tudi na tem srečanju in ali se jim bo ideja o društvu še vedno zdela privlačna. Prišli so. Sicer ne vsi, vendar večina, pa še nekaj novih zainteresiranih obrazov.

Na glasovanju za ime in "podnaslov" društva sta z večino glasov zmagali "Prizma" (le eden glas je vztrajal pri Avalon 42) in "Društvo ljubiteljev znanstvene fantastike in fantazije" (le dvema glasovoma "ni dišala" besedica "fantazija"). Druga najpomembnejša pridobitev srečanja je bila prva verzija statuta, ki smo jo največji pravniškega jezika sprejeli z izbuljenimi očmi in vse odločitve glede statuta z veseljem prepustili Filipu Š.

Debata o *Lord of Light* je bila sicer kratka, vendar smo uspešno zaključili, da bi za bolj

poglobljeno analizo morali poznati hindujsko mitologijo. (Izgovor? Da.) Za julijsko branje smo določili Fahrenheit 451 Raya Bradburyja, za avgustovsko pa *Fevre Dream* Georgea R. R. Martina. Prav tako je padla ideja o večdnevnem avgustovskem srečanju, ki se je pozneje razdelala na forumu in dobila slavnostno ime - konvencija PrizmaKon.

JULIJSKO SREČANJE
21.7. 2005, NOVA GORICA

Srečanje je bilo malce manj številčno - iz praktičnih razlogov: ker pač ni bilo v Ljubljani in ker je bil čas dopustov. S tremi avtomobili smo se iz Maribora ter Ljubljane in okolice odpravili na Primorsko. Vročina je bila neznosna (razen tistim v klimatiziranem avtu), bili smo izčrpani, utrujeni in nesposobni pomembnejših odločitev in debat. Fahrenheit 451 je sicer prebrala večina udeležencev srečanja, vendar smo se s ključnimi moralnimi in debatnimi vprašanji neoporečno strinjali, zato je daljša debata izostala. Za septembrsko branje smo določili Sirene s Titana Kurta Vonneguta.

Organizacija PrizmaKona je bila prepuščena meni, ker ni bilo večjega interesa za skupinsko pripravljane programa "konvencije". Pozneje sta del odgovornosti prevzela tudi Aleš C. in Branka R.

Glavni vtisi julijskega srečanja so tako poleg vročine in osvežujočega dežja, ki se je po Murphyjevem zakonu pojavil ob povratku domov, bili slastna pizza in - pozor! - poleg mene še dve dekleti na srečanju!

AVGUSTOVSKO SREČANJE

A.K.A. PRIZMAKON, 12.-15.8.2005, MLADINSKI CENTER
ŠMARJE PRI JELŠAH

Prve Prizmine neuradne konvencije se je udeležilo 11 posameznikov (od tega 4 dekleta!) - trije iz Maribora, sedem iz Ljubljane in okolice ter eden domačin (gostitelj Filip Š.).

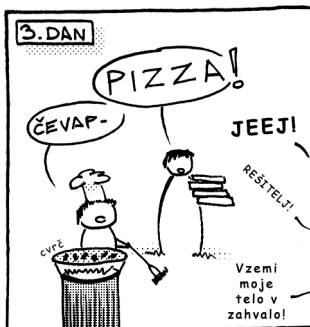
Tridnevni program smo razširili na štiri dni, obsegal pa je referate, ogleda filmov, ustanovno skupščino, družabne namizne igre in neizogibne debate o različnih za nas zanimivih področjih. Gregor C. nam je predstavil *new wave* podžanr znanstvene fantastike, Domen N. antiutopije, Peter D. ZF elemente v animejih in mangah, jaz pa interpretacijo pojma ZF v različnih državah. Referati so za sabo potegnili pogovore in vprašanja, ki jih je potem zmanjkalo za debato o vnaprej določeni knjigi. Sicer se ne spomnim, zakaj se tisti, ki so prebrali *Fevre Dream* Georga R. R. Martina, niso usedli skupaj in ga pokomentirali, zase lahko rečem, da sem obstala na polovici romana in se nisem premaknila naprej.

Najpomembnejši dogodek PrizmaKona je bil formalni sestanek, oziroma ustanovna skupščina, na kateri smo določili osebe za vodilne pozicije v društvu - predsednico, člane izvršnega in nadzornega odbora ter disciplinske komisije. Edina malenkost, ki nam je še manjkala za sprožitev uradne registracije društva, je bil opis žiga v statutu. Za njegovo oblikovanje se je na forumu sicer javilo nekaj nadarjenih posameznikov, ki pa so kmalu izgubili interes za društvo in izginili v črno luknjo. Tako je na sestanku oblikovanje žiga prevzel Peter D.

Oktobrsko branje je postala Pregarjavica Alaizabel Cray avtorja Chrisa Woodinga.

Na PrizmaKonu nas je obiskala tudi novinarka lokalnega časopisa Rogaške Novice, ki je o dogodku napisala enostranski članek, ki je bil objavljen v avgustovski številki Novic.

V štirih dnevih druženja smo se dodobra najedli čevapčičev, speljali društvene formalnosti skoraj do konca, dobili velike doze ZF&F in premajhne doze spanca (zaradi nadležnih sosedov v kampu - sicer so oni najbrž nas takisto imeli za "nadležne") in zaradi precej hladnega in deževnega vremena spili presenetljivo malo pijače. Ostanke smo si bratsko razdelili in odnesli domov.

Stvar, ki se zgodi samo enkrat v življenju: peljati se v avtu, na sovozniškem sedežu, z ogromno vrečo za smeti v naročju, ki vsebuje 25 velikih polnih piksen Laškega piva. Vendar nindža avto in kamikaze voznik nista odpovedala, kljub polnem prtljažniku kamping-opreme za štiri ljudi, in mnogim litrom vina vsem (razen vozniku) pod nogami.

SEPTEMBRSKO SREČANJE
22.9.2005, LJUBLJANA

Izglasovan je bil žig društva. Začeli smo z zbiranjem prostovoljnih prispevkov v korist društva in nabrali precejšenj kupček, s katerim bomo na UE Šmarje pri Jelšah registrirali Prizmo.

Sirene s Titana smo secirali (erm... boljše rečeno: nam jih je seciral Igor C.) do potankosti. Novembrsko branje je postal Phillip K. Dick in njegov *Maze of Death*.

Prav tako se je izoblikovala *Dungeons & Dragons* skupina, ki se je dogovorila za tedenska srečanja v Trolovi in Zapornikovi temnici.

Določili smo tehnično ekipo, ki bo poskrbela za Prizmino predstavitev na spletu. Odločili smo se zakupiti lastno domeno in spletno gostovanje, pod pogojem, da se se tovrstne zadeve vodijo preko društva, oziroma društvenega računa. Toda do pridobitve davčne in matične številke je dolga pot, zato smo bili prisiljeni ostati na začasnem zastojnskem (z zopnimi reklamami izpolnjenem) forumu.

OKTOBRSKO SREČANJE
28.10.2005, MARIBOR

Sredi oktobra smo se Gregor V., Peter M., Peter D. in jaz z vso potrebno formalno birokracijo

odpravili na UE Šmarje pri Jelšah registrirati društvo Prizma. Kot nepoznavalci pravnih in birokratskih zadev smo naivno pričakovali, da bo že ob prvem obisku UE vse urejeno in da bomo lahko ponosno razširili novico o ustanovitvi Prizme. Do tega seveda ni prišlo in bila sta potrebna še dva izleta v Šmarje.

Na srečanju smo odprli vprašanje o bodočem glasilu društva, ki je bilo sicer podprto, a ne dokončno razdelano.

Pogovor o knjigi je bil (priznam!) porazen. Pre-ganjavico Alaizabel Cray smo prebrali samo štirje in z njo bili zmerno zadovoljni. Indiferentni, pravzaprav. Za decembrsko branje smo določili *Small Gods* Terryja Pratchetta.

Dogovorili smo se za paket spletnega gostovanja, tako da bo tehnična ekipa ob pridobitvi davčne številke društva in odprtju uradnega Prizminega tekočega računa začela z izdelavo in postavitvijo novega, bolj funkcionalnega in promociji društva namenjenega spletnega foruma.

NOVEMBRSKO SREČANJE
24.11.2005, LJUBLJANA

Prizma postaja popularna! Srečanja se je udeležilo do sedaj rekordno število ljudi, da je majhni prostor restavracije bil natrpan in smo imeli težave s komunikacijo. Kljub temu smo odgovorili na vprašanje glasila, določili glavnega in odgovornega urednika (Peter M.) in prepričali nekaj posameznikov za prispevke. Prva številka (v kateri zdajle to berete) naj bi se pojavila januarja (se je res?).

Spregovorili smo tudi o ideji snemanja znanstvenofantastičnega in / ali fantazijskega filma, kar je seveda k debati in poslušanju pritegnilo mnoge radovedneže.

Pogovor o romanu *Maze of Death* je bil do sedaj najbolj uspešen in konstruktiven, sicer otežen, ker smo se tiščali ob eni majhni mizi s kofoničnim ozadjem pogovorov ostalih udeležencev srečanja.

DECEMBRSKO SREČANJE
15.12.2005, LJUBLJANA

Na srečanju smo objavili veselo novico, da je od 29. novembra Društvo Prizma uradno zabeleženo v registru društev, ki ga vodi UE Šmarje pri Jelšah. Tako je Prizma postala formalno in resno društvo.

Dorekli smo nekatere malenkosti glede glasila, in sicer njegovo ime (po postopku glasovanja in dvigovanja rok) ter pogostost izhajanja - četrletno.

Članstvo v Prizmi bo pogojeno s plačilom članarine. Po večinskem strinjanju udeležencev srečanja bo enoletna članarina znašala 5000 SIT, za mladoletne 2500 SIT. Oba zneska bo možno poravnati v dveh obrokih. Član Prizme bo (za zdaj, s časom in razvojem Prizme se bodo članske ugodnosti večale) dobil vstop v članski del novega foruma in glasilo društva brezplačno na domači naslov. Pri tem je izjemno pomembno omeniti, da plačilo članarine NE BO pogoj za sodelovanje na forumu, obiskovanje Prizminih srečanj in drugih društvenih aktivnosti, oziroma projektov.

Z domačim branjem - romanom *Small Gods* Terryja Pratchetta - smo bili zelo navdušeni. Skupina tistih, ki so ga prebrali, je bila relativno velika (glede na dosedanje "skupinice") in smo razglabljali o mnogih očitnih in prikritih aspektih dela.

Za januarsko branje smo določili kulturno delo mojstra grozljivk - *The Shining* Stephena Kinga.

Kot idejni začetnik Prizme in kot njena predsednica menim, da smo dobro začeli. Delamo majhne korake, vendar bomo - če ohranimo dosedanji nivo optimizma in entuziazma - zagotovo prispeli na svoj cilj. Ali se mu vsaj približali. Res je, da pretirani optimizem ni daleč od gradnje gradov v oblakih, pa tudi če bi jih gradili, nas ne morete obsojati, nenazadnje smo Društvo ljubiteljev znanstvene fantastike in fantazije. V slednji je tako ali tako vse mogoče, znanstvena fantastika pa nam v svojem najširšem pomenu predstavlja možne prihodnosti. In kdo ve, mogoče boste v prihodnosti zagledali Prizmine gradove v oblakih nad vašim mestom. Nam jih boste pomagali graditi?

Prizma v alineah:

- mesečna srečanja v različnih krajih Slovenije (vsak drugi mesec Ljubljana),
- druženje in izmenjava mnenj z ljubitelji ZF, *fantasyja* in sorodnih žanrov v vseh izraznih oblikah,
- letna članarina 5000 SIT, mladoletni 2500 SIT (ni pogoj za aktivno sodelovanje v društvu),
- glasilo Ad Infinitum četrletno,
- letna konvencija PrizmaKon,
- kontakt društva Prizma: info@prizma.si.
- kontakt glasila: ad.infinitum@prizma.si

Philip K. Dick
A Maze of Death

piše Rene Novak

Dick je vsekakor bil mojster iluzij in *Maze of Death* je prav gotovo dober argument za to izjavo.

Na domnevno neposeljen planet *Delmark-O* Dick postavi 14 kolonistov, kjer bi naj poskusili preživeti na večstopenjskih disfunkcionalnih realnostih. Med njimi so zgovorna jezikoslovka, fanatična teologinja, odbijajoč psihanalitik, starejša sociologinja, vsega naveličan morški biolog, razumen zdravnik, tmoglav tehnik, zarotniški ekonomist, profetski geolog, nifomanična tajnica, zadirčna gospodinja in starejši paznik.

Dick nas popelje v labirint smrti, kjer je Minotaver Bog, smrtonosne pasti pa sestavlja lasten psihotičen um. Tako se Dick poigra s teologijo, jo postavi na glavo in nato še na bok, enako stori z moralnimi normami in ugotovi, da je umor pravzaprav zelo terapevtska zadeva, ki kroti agresijo in izboljšuje socialne stike. Niha med propadlo skupinsko dinamiko kolonistov, solitarno neproduktivno introjekcijo in grozo pred ujetništvom v omejenem prostoru z omejenim številom enih in istih oseb.

Ena najbolj razklanih dejstev v vesolju, kjer leži tudi *Delmark-O* je to, da je zmešana groteskna religija pravzaprav zelo funkcionalna. Blazna zmes krščanstva, islama, Zaratustre, tibetanskega budizma in ezoterike v nekakšno tehnološko poligamijo, kjer lahko molitve s tehničnimi napravami pošljemo na domači

planet znanstveno potrjenih božanstev; nam da misliti, da so morda vsa verovanja pravilna in vsa napačna naenkrat.

Sicer je to njegova prva knjiga, ki sem jo prebral in vem, da morda na podlagi ene knjige ne bi smel postavljati predsodkov o njegovem stilu pisanja, vendar so mi drugi zagotovili, da se le-ta skozi njegova dela bistveno ne spremeni. Njegovi liki so zelo površinsko opisani in dvodimenzionalni. Dogajanja so hitra, velikokrat premalo poglobljena. Mislim, da je bil njegov namen čim hitreje povedati svojo ekscentrično zamisel in se ne preveč ubadati z metodološko in stilsko zgradbo svojih del.

Če se tudi vi radi izgubite v labirintu alternativnih realitet, kjer ena prehaja v drugo in obratno in če radi razmišljate o socialnem in teološkem svetu, ki vas obdaja, se boste prav gotovo tudi vi ujeli v gravitacijsko polje Dickove črne luknje in krožili po mnogih možnih pomenih, zaključkih in vprašanjih, ki vam jih ponuja ta relativno kratka knjiga in ki si jih lahko interpretirate le sami.

Ray Bradbury
Fahrenheit 451

piše Kikyo

Avtor nas popelje v ameriški totalitarni režim v sicer tehnološko visoko razviti državi, kjer je samostojno razmišljanje državljanov nezaželeno in brzokone tudi sankcionirano. Glavni junak Guy Montag je v službi nadzornega

organa, kot požigalec "sodobnih čarovnic"-knjig. To je v dotični družbi izredno cenjen poklic (če izvzamemo heretike, ki v svojih domovih še hranijo kakšno pisano besedo). Voditelj si vsekakor ne želi, da bi ljudje pretirano razmišljali in morda celo dognali, da s čim niso zadovoljni, kot na primer z vodenjem države, ki je trenutno v vojni s preostalim svetom. Glavna naloga državnih aparatov, ki monopolizira tudi medije, je tako metanje peska v oči ter vsesplošno poneumljanje prebivalstva preko TV-ekranov, ki pogosto zavzamejo eno ali več sten stanovanja. Ameriške gospodinje in z njimi celotne družine tako zamotijo s taktiko "bog ne daj, da bi crknil televizor" in jih pahnejo v nekakšno kolektivno otopelost.

V tem na videz blaženem stanju bi ostal tudi Guy, če ne bi nekega večera nepričakovano srečal nove sosede. Dekle ga s svojim pogledom na svet postopoma predrami v kruto realnost. Začne dvomiti o sebi, svojem poklicu ter smislu svojega početja, s tem pa se spusti v zelo nevarne vode. Ko Guyevo spremembo opazi še njegov šef, se gonja šele začne. Le da v tej igri mačke z miško nastopa mehanični pes ubijalec.

Kljub temu, da je to antiutopija, se zgodba ne zaključuje povsem tragično. Za peščico ljudi, ki so brali knjige še obstaja upanje... Knjiga ni zanimiva samo zato, ker je kratka, pač pa nosi tudi nauk: uničite knjige in uničili boste civilizacijo.

Chris Wooding
Preganjavica
Alaizabel Cray

piše Taiyo

London. Konec 19. stoletja. Veliko Uničenje. Stara četrt. Grozeče, temne ulice. Bled sedemnajstletnik. Mlado, nedolžno dekle. Vlkovi. Demoni. Psihiater. Skrivna bratovščina. Morilec. Vse to in še več v knjigi Preganjavica Alaizabel Cray.

London je zadelo nenadno uničenje in takrat so na dan, oziroma v noč, prilezla nenavadna, grozeča in smrtonosna bitja, s katerimi so nas strašili kot otroke, če nismo bili pridni. Toda sedaj so resnična in ne lovijo samo otročičev. Kdor ponoči zaide v Staro četrt, je bodisi neznanško neumen bodisi neznanško pogumen. Kajti le redko kdo se vrne v enem kosu. Eden od pogumnih je sedemnajstletnik Thaniel Fox, pravi naslednik svojega slavnega očeta Jedriaha. Zakaj to, se sprašujete? Zato, ker je lovec na demone in edini boljši lovec je bil njegov oče, ki je umrl leta nazaj. In sedaj je na sinu, da brani ljudi, da iztreblja stvore, ki hočejo zavzeti njegov London. Thaniel je prehitro odrasel otrok, njegovo edino poslanstvo je lov na bitja noči. Dokler neke brezzvezdne noči ne najde nekoga, ki mu bo spremenil svet. Misleč, da lovi demona zibelnika, ga nenadoma divje napade čudno bitje, ki praska, mlati in piha. Ko jo končno obvlada, presenečen vidi, da je to bitje človeško. Stvor se zruši po tleh in takrat Thaniel zagleda prestrašeno, razcapano dekle ter jo odpelje k sebi domov. Thaniel živi skupaj s svojo starejšo, nenavadno mentorico Cathaline Bennet. Ona je samostojna, visoka, kratkolasa ženska, ki se ni

dala uokviriti v to, da je samo ženska in da naj bi potemtakem bila bolj ženstvena, bolj zadržana ali pa da bi vsaj nosila krilo. Ne, ona je čudaška in je Thanielova najboljša prijateljica. Skupaj oskrbita neznanko in ko se dekle okopa, počese in preobleče, se pred njima pojavi krasna svetlo-lasa lutkica, vsa polikana in lepa, ki je bleščeča podoba prejšnje, razcapane in prestrašene miške. Toda glava dela svoje in na žalost se spomni le svojega imena, ki je Alaizabel Cray in to je vse. Toda ve še nekaj. Ve, da ni sama v svojem telesu, da je nekje notri skrito nekaj starega, zloveščega in smrtonosnega in vsake toliko časa hoče prevladati nad njo. Tako Thaniel, Cathaline in Alaizabel začnejo iskati odgovore na vprašanja: kdo je Alaizabel, kdo/kaj prebiva v njej, kdo ji sledi in kaj hočejo od nje? Mogoče bomo celo izvedeli, zakaj je prišlo do uničenja, kdo so demoni... Mogoče... Če si drznite zdržati do konca in upati na sonce.

To je rahlo grozljiva zgodba o iskanju resnice, ki ni vedno lepa in posladkana. Tri osamljene osebe se najdejo na kupu in s skupnimi močmi poskušajo izgnati zlo iz Londona in iz sebe. Vmes srečamo se nekaj posameznikov, ki skušajo preživeti, toda usoda jim ne dovoli mirmega konca, pa naj bo srečen ali ne. Srečamo cel kup demonov, ki ogrožajo ljudi in mesto, toda ko bereš knjigo, se sprašuješ, kdo je pravi demon? Človek s svojimi zlemi mislimi in dejanji ali stvor, ki se ponoči plazi po meglenih ulicah? Wooding je ustvaril temnačno fantazijsko povest in čeprav je rahlo klišejska, včasih rahlo zmedena, gre še vedno gladko skozi misli in pristane na pravem mestu, da nas še nekaj časa žgečka v srcu.

Kurt Vonnegut **Sirene s Titana**

piše Peter Dobaj

Kurt Vonnegut spada med klasike znanstvenofantastične literature in Sirene s Titana - eno njegovih zgodnejših del - zgleďno pokažejo s čim si je prislužil ta status. Zgodba o Malahiji Constantu, človeku, ki mu na začetku knjige ekscentrični bogataš napove njegovo usodo, je vse prej kot enostavna. Svet, ki ga Malahija zapusti, je nenavaden svet - prihodnost kot se je kazala iz oči 50-ih let, časa nastanka knjige - toda ko se po dolgih letih vrne, je svet iz nenavadnosti mutiral v absurdnost.

Bralca, navajenega estetskih užikov leposlovja, bo knjiga v začetku vrgla iz tira. Opisi so skopi, jezik enostaven. 'Težje' koncepte (kot kronosinklastičen infundibulum) avtor najraje definira s pomočjo izmišljene otroške enciklopedije. Osebe se v začetku knjige zdijo nerealne, nečloveške, brezčutne. Vendar Vonneguta ne zanima estetska zadovoljitev bralca, čeprav jo na samem koncu bralec le dobi. Tudi v osebah najdemo človečnost - ne v smislu dobrote, temveč skozi njihovo jezo, ranljivost, agresijo.

Prav s to enostavno uporabo jezika mu uspe pri bralcu vzbuditi posebno vzdušje. Nekako si je lažje predstavljati kronosinklastičen infundibulum kot 'stičišče resnic', če je opis podan iz otroške enciklopedije. Verjetnost ni ena od odlik knjige, prej obratno: neverjetnost je ena od odlik tega dela. Prav neverjetnost omogoča avtorju, da poda nekaj temeljnih misli, ki postanejo glavne tematike: vprašanje svobodne volje, vsevednosti, vloga človeštva in predvsem vloga religi-

je. Vprašanja, na katera si mora bralec sam odgo-voriti, saj avtor ni toliko prijazen, da bi nam olajšal razmišljanje. Ali je kdorkoli v knjigi ravnal po svobodni volji in ali je sploh imel to možnost? Koliko so bili liki sploh človeški, koliko je bilo njihovo ravnanje le 'mehansko'? In ali se je z svojo idejo religije brezbriznega boga iz bralca norčeval, ali pa je le nekaj na tem?

Sirene s Titana imamo odlično prevedene tudi v slovenščino. Prvič je delo prevedel Branko Gradišnik leta 1979, leta 2004 pa nas je založba Sanje obdarila s popravljenim prevodom, skupaj z Gradišnikovo spremno besedo, kjer bralce opozori na nekatere svoje popravke in spremembe.

Dobre znanstveno-fantastične knjige nam ne predstavijo drugačnega sveta, da bi odvmile oči od tega v katerem živimo, to naredijo zato, da se zamislimo nad svetom v katerem smo. Skozi ta izkrivljen pogled nam Vonnegut opre oči drugačnim pogledom in omogoči kritično ovrednotenje temeljnih življenjskih resnic.

Roger Zelazny
Lord of Light

piše Tanja Cvitko

"His followers called him Mahasamatman and said he was a god. He preferred to drop the Maha- and the -atman, however, and called himself Sam. He never claimed to be a god. But then, he never claimed not to be a god."

Lord of Light (1968) Rogerja Zelaznyja je epski ZF/fantasy roman in tipičen predstavnik podžanra *new wave* (novi val). Leta 1968 je bil nagraden s prestižno nagrado hugo za najboljši roman ter nominiran za nebulo v isti kategoriji. Dve poglavji romana sta bili leta 1967 kot noveleti objavljeni v reviji *Magazine of Fantasy and Science Fiction*.

Roman na izjemno uspešen in prepričljiv način združuje znanstveno fantastiko, akcijo, humor, filozofijo, znanost in religijo. Vendar je dominantna tema prej mitična kot znanstvena. To je Zelaznyjevo prvo delo, ki ga je napisal v obliki mita. Njegove iztočnice ležijo v hindujski mitologiji.

Glavni junaki so nekoč bili ljudje, vendar so razvili tehnologijo, ki jim omogoča reinkarnacijo - z uporabo gojenja (ja, kot pri rastlinah) novih, bolj primernih teles in elektronskega prenosa zavesti. Na tak način so postali "božanski", zato so si naredili imena hindujskih bogov ter na takšen način živijo že cele večnosti. Spoštovanje svojih častilcev - ljudi - ohranjajo z zatiranjem njihovega tehnološkega razvoja, kajti strah jih je, da bi ljudje začeli bolj "verjeti" v znanstveni napredek kot slepo verjeti v bogove in jih še naprej boječe častiti.

Protagonist Sam je prav tako "bog", vendar se upre takšnem načinu organizacije in zagovarja mnenje, da se množice morajo tehnološko razvijati ter da bi pravico reinkarnacije morali imeti vsi, ne samo bogovi. Njegovo blasfemično razmišljanje ujezi bogove in ga izločijo iz svojega kroga. Sam se preimenuje v princa Siddhartha in med ljudi vpelje novo religijo - budizem. Skozi roman gradi moč nove vere ter išče zaveznike (zateče se tudi k demonom, čeprav se je nekoč bojeval proti njim) za bitko titanskih razmer, ki ji bo namen zrušiti vladavino hindujskih bogov. Da je Sam izbral budizem kot vero,

nasprotno vladajoči, niti ni pomembno. Zatrdiril je, da bi lahko izbral krščanstvo (slednjega ni izbral, ker "križanje boli") ali islam ali izmislil nekaj novega. Pomembna mu je bila le dobrobit človeštva, ki se mora tehnološko razvijati in ne biti igračka v rokah kopice egoističnih posameznikov.

Zelazny je opisal ne samo znanstveno težko verjeten (a kljub temu precej realističen) način reinkarnacije in samega obstoja "bogov", niti ni preprosto posebil like iz hindujske mitologije (sistem bogov, demonov in njihovih moči), bogove je s svojo izjemno karakterizacijo počlovečil, natančno opredelil njihove značaje ter jih s tem naredil bolj "žive" in "verjetne".

Romana ne priporočam zgolj za zabavo, kajti kljub nenavadni (meni osebno pogosto nerazumljivi) tehnologiji in svetu, opisanem v njem, je Zelazny izpostavil pomembna moralna in etična vprašanja o religiji, moči in šibkosti človeškega značaja.

Edina slaba stran romana je precej kaotična organizacija poglavij. Prvo poglavje kronološko spada ob konec romana, drugo in večina naslednjih pa se odvijajo 50 let pred prvim, kar bralca zna zelo zmešati. Toda nič hudega, če knjigo v celoti ali posamezne dele morate prebrati še enkrat, da bi jih boljše razumeli - *Lord of Light* si to definitivno zasluži.

George R. R. Martin **Fevre Dream**

piše Taiyo

Ste slučajno že slišali za vampirje? Tiste neljudi s konicastimi podočniki in hipnotičnim pogledom, ki zapeljujejo device in iz njih izsesajo kri? Stvori, ki ne prenesejo sonca, se potikajo s temnimi sencami in iščejo nedolžne žrtve. Ste? In kako so vam všeč? Če ste ljubitelj takšnega žanra, potem imam za vas knjigo, ki vam bi jo rada predstavila. Gotovo vsi poznate slavnega Georgea R.R. Martina in njegov svetovno znano fantazijsko serijo *A Song of Ice and Fire*. Že davnega leta 1982 pa je na plan privekal roman z naslovom *Fevre Dream*.

Zgodba se začne odvijati leta 1857 v času razcveta Mississippija in parnikov. Abner Marsh je lastnik *Fevre River Packets* družbe, vendar mu je sreča obrnila hrbet, od šestih parnikov mu je zaradi hude zime ostala samo mala ladja *Eli Reynolds*. Kapitan Marsh je velik, robot človek s rdečim obrazom in črno brado, ki je navajen trdega življenja na reki. Ljudje govorijo, da je najgrši človek na reki in on to ve. V svoji kapitanski obleki je videti mogočen in brutalen. Vendar ga ljudje kljub njegovi pojavi in nesreči imajo za pomembnega in poštenega trgovca. Ko se nesreča nabira na kup, dobi zanimivo ponudbo od neznanca in se odpravi k njemu v hotel. V temni, lepo dekorirani sobi pred seboj zagleda velikega, svetlolasega moškega s nenavadnimi sivimi očmi, ki mu predlaga čudno kupčijo. Pripravljen je odkupiti polovico njegove družbe, financirati izgradnjo nove ladje in potovati z njim po reki. Pogoja pa sta, da Joshua York

postane kapitan nove ladje in da Marsh ne sprašuje preveč. In tako dva popolnoma različna človeka postaneta partnerja na čisto novem, velikem in bleščečem pamiku z imenom *Fevre Dream*. Potujeta po Mississippiju, kjer spoznavata samega sebe in skrivnosti drug drugega. Marsh pod svojo robustnostjo skriva mehko dušo, ki si želi ljubezni, prijateljstva. Kljub grozovitemu odkritju in še bolj krutemu dogajanju okoli Yorka, poskuša ostati njegov prijatelj in mu pomagati. York pa raziskuje svojo dušo, se bojuje sproti samemu sebi, proti vročici, ki ga občasno stresa in proti največjemu sovražniku, ki ga spoznamo skozi knjigo, to je Damonu Julianu. Damon je poseben moški s tekočim, nežnim in globokim glasom. S šarmantnim nasmehom očara vsakogar. Rad ima mlada, nedolžna dekleta in njihovo mlado, nedolžno kri in to dobesedno. Je gospodar in le malokdo se mu upa upreti. Spoznamo še nekaj posameznikov, katerih usoda se prepleta okrog Yorka in Damona. Sour Billy je mali, umazani Damonov pomočnik, ki izvrši vsak, še tako gnusen ukaz, kajti vse kar si želi, je, da bi bil eden od njih, da bi živel v večnosti, da bi bil priznan, da bi bil gospod in gospodar. Valery je nežno, prestrašeno bitje, ki ne ve, na katero stran bi se postavila, temno, krvoločno Damonovo ali na malce manj temno, upajočo Yorkovo. In tako se vsi ti liki srečujejo, bojujejo, ljubijo in sovražijo. Vse pa povezuje vročica. Vročica krvi, vročica pamikov in vročica v srcih – *Fevre Dream*.

Martin je s prelepimi opisi pričaral svet, ki je hkrati realen in krut, po drugi strani pa v knjigi najdemo stvari, ki so skregane z logiko in realnostjo, toda opisane tako zanimivo, da verjameš vanje, da si kar predstavljaš, da se jo to res dogajalo. Prav tako, kot so liki verjeli vase, v svoj uspeh in zmago. Vse je postavljeno v temačen svet Mississippija in pamikov, v čas suženjstva in pehanja za uspehom. Mali, na videz

nepomembni ljudje so potegnjeni v osrednji krog dogajanja in si lahko samo želijo, da bodo preživeli. Tako kot pamik *Fevre Dream* upa, da bo večno plul po dolgi, otožni reki, ki vedno kaj skriva pod svojo navidezno mimostjo in meglico. Ko je York hotel opisati pamik *Fevre Dream*, je uporabil del Byronove ljubezenske pesmi *She Walks in Beauty*:

*“She walks in beauty, like the night
Of cloudless climes and starry skies;
And all that’s best of dark and bright
Meet in her aspect and her eyes:
Thus mellow’d to that tender light
Which heaven to gaudy day denies.”*

Terry Pratchett **Small Gods**

piše Gregor Vuga

Pratchettov svet *Discworld* je znan bolj ali manj vsem bralcem fantazije, če ne drugega po imenu ali pa po (iz hindujske mitologije izposojeni ter že v osnovi hecni) podobi ploščatega sveta, stoječega na štirih slonih in mogočni želvi A'Tuinu, ki je našel svojo pot še v risanko, stripe, več videoiger in kar nekaj gledaliških predstav. Zgodba pravi, da so bogovi svet ustvarili, ko so si želeli speči pico, pa jih je malce zaneslo. V *Discworldu* prej ali slej vse malo zaneslo. Like v vihar dogodkov, bralce v začetno zmedo, ki samo narašča, a se hkrati sproti kristalizira v

jasno povest. In nenazadnje zanese tudi pisatelj, z njegovimi pripisi, izleti v zgodovino in nenavadne zakonitosti Discworlda, ki nikoli ne presahnejo, pa najsi gre za škratovske običaje, menihe, ki pazijo čas, ali dejstvo, zakaj imajo kontinenti na eni strani plošče več bogatih rudnin (Protiutežni kontinent).

Že s prvo knjigo v seriji (če ji smemo tako reči, glede na to, da ni pravega zaporedja) je bilo nakazano, kakšen slog ubira Pratchett. Primerjava s starosto humorne znanstvenofantastične literature - Douglasom Adamsom je neizbežna. Oba rada uporabljata pripise na dnu strani, čeprav ti v poznejših Pratchettovih delih postajajo redkejši. Njun humor je inteligenten, velikokrat ciničen in ironičen. Pratchett pa predvsem rad satirizira. Lahko bi se reklo, da je skoraj vsaka njegova knjiga napletena okrog podob in tem iz realnega sveta, pogosto iz svetovne literature in zgodovine (Shakespeare, Leonard iz Quirma kot očitni dvojnik Leonarda da Vincija), nemalo pa je šal in namigov na popkulturo (naprimer Pink Floyd) ter drugo fantazijsko literaturo (barbari *Discworlda* se poslužujejo vseh Konanskih stereotipov).

V *Small Gods* se pisatelj, kot jasno kaže že naslov, loti religije, zato je vsebina nekoliko globlja od običajne discworldske. Pratchett bralca kot običajno izstrelji v že napol napleteno zgodbo, ki samo čaka, da bo eksplodirala ter že prvih nekaj odstavkov začini s kupom šal. Poleg zapleta (ki, roko na srce, kljub "zapletenosti" v *Discworldu*, nikoli ni bil pretirano izviren) morda k nadaljnjemu branju vlečejo ravno ti dovtipi, ki se izluščijo kot biseri iz preostalega teksta. Pa najsi bodo aforizmi, besedne igre (za določene šale je potrebno solidno znanje angleščine, v prevodu imamo zaenkrat le prvo knjigo - Barva magije), ali ironično-zafirantski a vendar neverjetno resnični izreki, ki zaradi

humornosti skoraj spominjajo na zen.

Small Gods spremlja usodo različnih likov, med katerimi sta osrednja predvsem pravi vernik in popolni brezvernež. Zakaj in kako sta takšna, je prav eden od bistvenih delov knjige, ki bo vsakomur, tudi tistim, ki se običajno ne bavijo s takimi vprašanji, dal kup snovi za razmislek. Ton knjige je pretežno (odvisno kako ga bo kdo doživljal) areligiozen in nakazuje na vse slabosti institucionalizirane religije ter se s svojimi izmišljenimi religijami obrača prav na glavne monoteistične sisteme našega sveta - katolicizem, judaizem, islam - ter razgali njihove napake. Dotakne se tudi cerkvene države in demokracije, zaradi česar bi lahko rekli, da drži ogledalo današnjemu svetu na globalni ravni. Kljub tem dejstvom je zaključek milo krščanske narave, saj vsebuje tematiko upanja in odrešenja. In čeprav skozi knjigo vidimo, kako slepo in uničujoče so ljudje pripravljeni slediti nekim idolom, kako potrebujejo vodjo in pastirja, nam Pratchett pokaže, da samozaverovanost, egotizem, pohlep... niso obeti za prihodnost, ker ne posegajo onkraj časa. Njemu odrešujočo vero v onostranstvo pa lahko ima samo preprosti človek, tako po stasu kot po duhu. Potovanje skozi puščavo, ki ga doživi eden od likov, je jasna prisposoba za vse velike verske preroditelje naše zgodovine, predvsem Jezusa. Kaj natančno je želel avtor z vsem tem pokazati, je lahko odprto za interpretacije in misli se prepletajo skozi celo knjigo. Vendar je najosnovnejše sporočilo jasno - potrebna sta samota in premislek, samospoznavanje, toda človek na pot ne more sam, če ne z bogom obstrani, pa vsaj s sočlovekom. Strpnost in neškodovanje živim bitjem sta lahko in morata biti vrlini, tudi brez vsiljevanja avtoritete - cerkve.

S tem, da združuje teme (ki bi si zaslužile in so si zaslužile stotine strani, ne pa kratke recenzije)

s humorjem, ki je res na vrhuncu, je *Small Gods* nedvomno ena najboljših knjig iz Discworldovega sveta, kljub temu da ne vsebuje najznamenitejših likov, kot je čarovnik Rincewind. Se pa obvezno pojavi Smrt, S SVOJIM GROMKIM GLASOM, in spet poskrbi za edini stik z resnično absolutnim.

In vendar se želva giblje.

Tomaz Lavrič Slepo sonce

piše Flegma

Naj vam kot prvo zaupam, da nisem velik poznavalec stripa. Pravzaprav obvladam le Mikija Mustra, ostali izleti so bili bolj občasne narave. Tudi nisem velik poznavalec pisane ali risane znanstvene fantastike, saj moje korenine segajo predvsem v zvrst fantazije. A kljub temu bom tukaj predstavil delo, ki je strip in ki je znanstvena fantastika. Ker iz njega iz vsake strani zaslepljujoče sveti odličnost. Vrhunska znanstvena fantastika torej, ki pridobi na teži tudi zato, ker je delo slovenskega avtorja.

Slepo sonce sestavlja devet zgodb, postavljenih v daljno (spremni tekst sicer navaja, da ne v tako daljno, ampak se ne dam) prihodnost, kjer bo našo Zemljo pošteno ogrelo Sonce. Takratno prebivalstvo bo zadnja zatočišča iskalo ob polih,

saj je postalo življenje ob ekvatorju in tudi precej višje in nižje zaradi visokih temperatur nemogoče. Preživelo ljudstvo životari na robovih planeta, takratno življenje pa spoznamo skozi devet zgodb, slik navadnih ljudi (okej, tudi kakega mutanta in robota), ki bijejo bitko s preživljanjem vsakdanjika.

In v teh zgodbah je skrito neverjetno veliko vsebine. Upam si reči, da je avtorju uspelo vnesti v nekaj stranske zgodbe več snovi in globine, kot jo nudijo "taužentstranske" bukve. Namreč, čeprav so te slike postavljene v apokaliptično prihodnost, le-ta ni razlog za štorije. To vlogo prevzamejo "apokaliptizirane" zgodbe posameznikov, malih ljudi, takratnih prebivalcev. V ospredje stopi tematika ljubezni, osamljenosti in brezupa in zdi se, da avtor ne bo pustil čisto nič upanja. A zadnja, deveta zgodba mojstrsko objame vse prejšnje in "optimizira" do takrat tragičen podton serije (vmes smo za sprostitve sicer deležni tudi nekaj humorja, čmega seveda), na katerega se je bralec že navadil. Ta zasuk na koncu ima tako še večji učinek in sveti v bralčevi zavesti še dolgo po odložitvi stripa. Največja vrlina stripa je v tem, da bralca s tako lahkoto pripravi k globljemu, pravzaprav kar filozofskemu razmišljanju in da se pri tem tega niti ne zave. Misli skorajda hipnotično odjadrajo k iskanju neke višje resnice. Najprej nas v trans odpelje učinkovita črno-bela risba, ki se ji pridruži izjemno spoliran in minimalističen tekst, kjer se zdi, da bi vsaka morebitna dodana beseda, dodaten opis, porušil vse ravnotežje. Vse to, še skupaj ob vsebinski odličnosti, predstavlja izvrstno bralno izkušnjo, ki so jo zmožna deliti le dela vrhunske kvalitete.

Slepo sonce dobite za 1,500 SIT in verjemite, da je vreden vsakega tolarja.

TV serija **Andromeda**

piše Rene Novak

Serija je začela izhajati oktobra leta 2000 in se zaključila maja leta 2005. Skozi teh pet sezon nas je Dylan Hunt (Kevin Sorbo – igral je Herkula v populani seriji *Hercules: The Legendary Journeys*, 1995 - 1999) s svojo posadko popeljal skozi znane in neznane galaksije ustvarjalca *Andromede*, Gene-a Roddenberry-ja. Prvih nekaj epizod sem se le težko privadil na to, da so Kevina Sorba klicali Dylan in ne Herkul; sploh zato, ker tudi v *Andromedi* igra idealista, le da je bil iz antične Grčije premaknjen v svet prihodnosti.

Pomembnejše vrste humanoidnih živih bitij v seriji:

Ljudje: malokateri človek še ni bil podvržen genskemu inženiringu. V posadki *Andromede* imata manipulirane gene Dylan, ki ima gene visoko-gravitacijskega človeka in lahko živi na svetovih s 5G-ji ter Becka, ki ima izboljšane gene refleksnih gibov in je prav zato najboljša navigatorka. Zelo malo ljudi ni gensko manipuliranih, večina teh živi na okupirani Zemlji. Eden od njih je Shames Harper, ki je prav tako član posadke *Andromede* skozi vseh pet sezon.

Magog: je dlakava divja vrsta (podobna orkom iz Gospodarja prstanov), ki služi Prepadu (*The Abyss*). Njihovo pomanjkanje v inteligenci nadomestijo s številom pripadnikov vrste. Razmnožujejo se s parazitizmom in sicer tako,

da svoja jajčeca naselijo v telo humanoidov, pogosto ljudi. V kasnejših sezonah iz prihodnosti pride nekaj visoko razvitih magogov, ki so veliko pametnejši.

Avatarji: neko nepisano pravilo v tem vesolju je, da ima vsak večji objekt svojega avatarja. Torej svojo humanoidno verzijo, ki je hkrati samostojna in močno povezana s svojim izvornim objektom. Skozi serijo srečamo mnogo avatarjev najrazličnejših vesoljskih teles. Ljudje so si naredili avatarje vesoljskih plovil, kjer srečamo Romy, ki je avatar *Andromede*, v peti sezoni se ji pridruži še Doyle. Obe je v svojem perverzнем smislu ustvaril Harper. Srečamo še avatarje zvezd, mesecev in črnih luknenj.

Nichijci: razvili so se z močno gensko manipulacijo človeškega genoma. Cilj te manipulacije je bil ustvariti popolnega človeka. Razvila pa se je vrsta, ki jo zaznamujejo kostna rezila iz rok in so vse drugo kot popolni. Vsi so rojeni z močnim nagonom po moči in prevari. Po čem je tudi razumljivo, da se mnoga plemena med seboj bojujejo. Zvesti so le kostem Dragomu XVII, ki naj bi imel popolni genom. Kasneje srečamo tudi njegovo reinkarnacijo. Svojo zvestobo dajejo tudi Metriarku – človeški ženski, ki je mati vseh Nichijcev.

Vedranci: so visoko razvita bitja, z močnim čutom za pravico. Na njihovem rojstnem planetu *Prime Vedra*, ki je bil včasih center prvega *Commonwealtha*, je odraščal Dylan. Tristo let po propadu velike unije so vse poti do tega osončja izgubljene. V celotni seriji vidimo pravega Vedranca le enkrat.

Peridini: bitja na višji ravni obstoja. Lahko bi jim rekli tudi bogovi.

Zgodba na kratko: Smo v prihodnosti, ko je znano vesolje združeno v mogočno intergalaktično unijo po imenu *Commonwealth*. Kapitan

Dylan Hunt se s svojo vesoljsko bojovniško ladjo, ki ima lastno osebnost, odzove na klic v sili, katerega izvor je bil ob neki črni luknji. Ob velikanskem črnem vrtincu čaka na celoten *Commonwealth* zaseda enega od njenih ljudstev - Nichijcev. V bitki vsa posadka razen kapitana in njegovega prvega narednika - izdajalca, zapusti *Andromedo*. Kapitan svojega najboljšega prijatelja v dvoboju ubije, vmes pa se *Andromeda* potopi v rob vrtinca črne luknje. Za vesoljsko plovilo in Dylana se ustavi čas.

Posadka predpotopne ladje *Maru Andromedo* tri stoletja kasneje povleče iz obličja črne luknje z željo, da bi z najdbo obogatela. Dylan obrani svojo dragoceno *Andromedo* pred vsiljivci in jih vključi v svojo posadko.

Prebujen v nastalem kaosu v vesolju Dylan potrj ugotovi, da je njegov cenjen *Commonwealth* le še spomin. Odloči se s svojo novo posadko obnoviti stari *Commonwealth* z izvrstno navigatorko Becko Valentine, ki se sooča z očetovskim kompleksom. Za sezono in pol se jim priključi tudi Raf Ben, Magog, ki se je podal v religijo *wayizma* in s svojo filozofsko dušo poskuša krotiti morilsko plat svoje osebnosti; skozi vso serijo nas spremlja še perverzni Zemljan - računalniški in tehnični genij Harper, ki je ustvaril *Romy*, androidsko avatarko vesoljskega plovila *Andromede* in kasneje še avatarko *Doyle*. Tri sezone se z njimi potika po vesolju tudi nezaupljivi nichievski lovec na glave, bojevnik Tyr Anastazi; in seveda ne smemo pozabiti na ljubko lila dekle z repkom, ki jo imajo vsi radi in nihče ne ve od kod se je vzela in kateri rasi pripada. Ne deluje prav nič nevarno, vendar se prav hitro pokaže, da je to, kar skriva, večje kot bi si lahko kdorkoli predstavljal. Dylan se skozi čas navadi zaupati njeni 'intuiciji' in nasvetom. V sredini druge sezone se Trance zamenja z eno od drugih različic same sebe, iz ene izmed prihodnosti, ker ji ni uspelo ubrati prave poti. Njena bojovniška zamenjava z dolgimi ognjeno rdečimi lasmi sprva vzbudi nezaupanje v posadki, vendar kmalu ugotovijo, da je ista, le starejša verzija Trans in zaupanje v njo se ponovno vzpostavi.

Vsekakor priporočam ogled serije, saj ima veliko zanimivih oseb, zapletov in razpletov. Želim si le, da bi se serija zaključila s četrto sezono, ker mi miren in predvidljiv konec pete sezone ni bil preveč všeč in menim, da bi bila vsekakor veliko bolj gledljiva brez glavne osebe – kapitana Dylana Hunta, ki je ideal ideala in ti lahko s svojo popolnostjo postane prav zopr.

Medtem ko znanost rine naprej...

piše Igor Cetina

Iskanje izvorov ZF, predvsem literarnih, je eno najljubših opravil cele vrste bolj ali manj resnih 'teoretikov' žanra in na tem mestu se bomo s to s to nelahko nalogo spogledali tudi mi.

Kljub temu, da so nekateri korenine žanra našli že v mezopotamskem epu o Gilgamešu ali v Lukianovih delih (2 st. p. n. š.), se bomo mi tu usmerili v precej bližji del zgodovine. Ne glede na dejstvo, da ZF s temi deli nedvomno deli nekatere aspekte, pa je prave začetke treba iskati v devetnajstem stoletju in kot so to naredili že številni pred nami bomo začeli s Frankensteinom.

Kljub temu pa Frankenstein (1818) Mary Shelley, nikakor ni ZF. Spada namreč v tradicijo romantičnih grozljivih zgodb, s katerimi si je čas krajšalo eksotike in varne groze željno meščanstvo. Temačen, zatohel in netopirjev poln grad v eni od nemških držav, v katerem se meša pošastnost in seveda romantično sveto-bolje, tvorca in stvara prinašal oboje. Shelleyeva ni imela nikakršnega namena izumljati nove literarne zvrsti ali žanra, vendar pa je imela njena zamisel, da se lahko groza rodi tudi iz, pa lahko še tako nedorečene, znanosti in tehnike, pomembne, vendar posredne, posledice.

Ne glede na morebitna svarila, ki bi jih lahko našli v Frankensteinu, je šel napredek znanosti in

tehnologije svojo pot. Znanost je bliskovito napredovala in posamezna odkritja so odpirala vedno več vrat ter utrjevala prepričanje v prevlado znanstvenega razuma. Poleg fizike se razvijajo tudi druge znanosti: kemija, medicina, biologija, geografija... Prav tako so se v tem času izredno razvijale družboslovne vede in družbene teorije.

Ena glavnih značilnosti hitrega napredka znanosti v tem obdobju pa je tudi dejstvo, da je velik del odkritij izjemno hitro našel aplikacijo. Sicer že prej znani pami stroj je prek železnih tirov povezal Evropo in širše in do polovice stoletja so morja že obvladovali parniki. Še posebej po izumu dinamita se je zdelo, da lahko človek premosti ali odstrani vsako oviro, ki mu jo na pot postavi narava. Vedno bolj elegantni mostovi iz jekla in betona so se peli prek rek in brezen, Sueški (1859-69) in Panamski prekop (dokončan 1914) pa sta povezala morji oz. oceana. Razcvet je doživela tudi težka, predvsem železarska oz. jeklarska industrija. Že od 1833 je svet pričel povezovati tudi telegraf in trintrideset let pozneje je bil položen že prvi čezatlantski kabel. Izumljen je bil štiriktalni motor z notranjim izgorevanjem (1876), proces vulkanizacije kavčuka (1838), žamica (1879), telefon (1861), prvi polet z letalom (1904) ...

Ljudi, predvsem urbano prebivalstvo srednjega sloja, je prežemal ponos na izdelke in dosežke

njihove industrije, ponos, močno povezan z porastom nacionalizma, ki so ga odkrito prikazovali pred svetom (npr. Eifflov stolp). Poleg želje po kapitalu in slavi je prav ta ponos, ki so ga še podpirhivala nekakšna neformalna tekmovalna - svetovni sejmi, države in posameznike gnal v skoraj olimpijsko mrzlico želje po višje, hitreje, močnejše.

Leta 1914 je *future shock* v Evropi zamenjal *shell shock*. Začetno ravnotežje vojaške moči, ki se je preobrnilo šele z vstopom ZDA v prvo svetovno vojno, je prineslo štiri dolga leta grozot statičnega bojevanja v jarkih. Milijoni mrtvih, ranjenih in pohabljenih, ki so jih 'proizvajale' fronte, so obilno pričali o tem, da je tudi tu nova znanost in tehnologija hitro našla praktično aplikacijo.

Kljub temu, da se znanstveni in tehnološki napredek med in po vojni ni zaustavil, pa je navdušenje nad njim sedaj zamenjalo močno spolitizirano vzdušje. To je očitno tudi v fantastiki, ki postane otroška literatura ali satira, ali pa služi za izražanje določene politične (npr. Karel Čapek: *R.U.R.* (1920) ali Mi Jevgenija Zamjatina (1920)) ali filozofske (npr. Olaf Stapeldon: *Last and First Man* (1930)) vizije. To seveda ne pomeni, da so se ljudje popolnoma odpovedali špekulacijam o prihodnosti, vendar pa so te postale dosti bolj 'prizemljene'. Edina izjema je bila Sovjetska Zveza, kjer je bila v dvajsetih letih *naučnjaja fantastika* močno prisotna. Večinoma

so jo izdajali redki preživeli privatni založniki, kar je avtorjem omogočalo določeno svobodo, zaradi česar nekateri naslednje desetletje, ko založništvo popolnoma preide v državne roke, pristanejo v nemilosti. V tridesetih se po Evropi v knjižni obliki pričnejo pojavljati posamezna dela, ki bi jih lahko označili za ZF, vendar je, predvsem glede na vedno bolj pomemben položaj, ki ga zavzemala ameriška populama kultura, nemogoče zares presoditi v kolikšni

meri so zrasla iz lastne tradicije in koliko so nastajala po zgledu ameriških zgodb. V ZF se to najlepše kaže v Veliki Britaniji, kjer ni bilo jezikovne bariere. To je britanskim urednikom omogočalo poceni vir zgodb. Leta 1934 prične v Veliki Britaniji izhajati prva, otrokom namenjena, publikacija usmerjena izključno v ZF – *Scoops*; tri leta kasneje pa, odkrito po zgledu

ameriških pulpov in z večinoma ameriški avtorji, še *Tales of Wonder*, ki ga pokoplje pomanjkanje papirja leta 1942, in leta 1939 britanska verzija *Astoundinga*, ki je bil prisoten celo obdobje druge svetovne vojne. Isto leto so v Franciji pričeli z izdajanjem *Conquêtes*, dejansko francoski ponatis *Tales of Wonder*, katerega izdajanje pa je prekinila vojna že po drugi številki.

Po vojni in v petdesetih letih pa je postala, vsaj v zahodni Evropi, ameriška populama kultura dominantna. Njena prevlada je izvirla iz vpliva, ki so si ga pridobile ZDA kot zmagovalci v

vojni ter kot politična in ekonomska svetovna velesila. K njenem hitrem širjenju je pripomogla prisotnost številnih ameriških državljanov, ki so prišli v Evropo kot vojaki in dejstvo, da je bil velik del kulture v teh državah močno elitističen. Nedvomno pa je kazalo, da bo prihodnost ameriška in ko si je evropska založniška in tiskarska industrija končno opomogla, je bilo okolje primerno za ponatis ameriške ZF.

Situacija v Veliki Britaniji je bila zaradi enotnega jezika najbolj zapletena. Številni avtorji, ki so rasli z ameriški in britanskimi revijami, so objavljali ne le v domačih revijah, temveč že v tridesetih letih tudi v ameriških, ki so neprimerno bolje plačevale. Nastanek britanskih revij po vojni je omogočal objavljanje britanskim avtorjem na domačem tržišču, hkrati pa tudi izhodiščno točko za številne ameriške avtorje. Prva revija prične izhajati l. 1949 – *New Worlds* in kmalu za njo še *Science Fantasy*. Njihovega mesta na tržišču pa kmalu niso ogrožali le ponatisi ameriških revij – *Astounding*, *F&SF* in *Galaxy* – temveč tudi druge britanske revije npr. *Authentic SF* in *Nebula*.

V Franciji so na razvoj ZF bolj kot Verne vplivali navdušenci nad ameriško ZF in leta 1951 so pričeli s serijo *Le Rayon fantastique*, kjer so izšli številni prevodi in nekaj francoskih del. Francoski avtorji so večinoma objavljali v *Fleuve Noir*, ki je pričela z izdajanjem isto leto, vendar pa so na njihovo delo, večinoma izdano pod psevdonimi, močno vplivali ameriški pulpi. Dve leti kasneje pričneta izhajati *Galaxie* in *Fiction*, ki sta bila sprva prevoda ameriških originalov – *Galaxy* in *F&SF* – kasneje pričnejo tudi z objavljanjem del francoskih avtorjev. Leto za njima prične z izhajanjem *Présence du Futur*, ki objavlja tako ameriške kot francoske avtorje in obstaja še danes.

Tudi v Italiji pričnejo s prevodi ameriških revij

Fantascienza in *Fantasia e Fantascienza*, obe sta precej kratkega življenja, bolje se odreže *Galaxy*, ki vzdrži kar sedemdeset izvodov med leti 1958 in 1964. Pomembnejša od revij je serija *I Romanzi di Urania*, ki, čeprav izgleda kot revija, dejansko objavlja romane, večinoma prevedene iz angleščine (in pogosto skrajšane). Izdajati so jo pričeli l. 1951 in do sedaj je izšlo že prek osemsto naslovov. V Italiji je bila ZF smatrana za ameriško in v kolikor so bili pisci Italijani, so navadno objavljali pod ameriško zvenečimi psevdonimi.

V Zahodni Nemčiji so pričeli z izdajanjem ameriške ZF v knjigah začetek petdesetih let. Tudi ko se je pojavila prva revija, je bila večinoma napolnjena z ameriški prevodi. Nemški avtorji, ki so pričeli s pisanjem, so se večinoma zgledovali po ameriški *space-operi*, njihova dela so izhajala v serijah izredno ne-kvalitetnih knjižic v mehki vezavi (t.i. *Hefte*). Najuspešnejša med njimi – *Perry Rhodan* – je pričela izhajati leta 1961 in nadaljuje svojo kariero po več kot 1600 pustolovščinah še danes.

Na področju pod sovjetskim vplivom je šel razvoj svojo pot. Obdobje po drugi svetovni vojni je najprej prineslo zatišje. Avtorji so se morali prilagoditi zahtevam socialnega realizma in ukrotiti svojo fantazijo, bolj proste roke jim je dalo šele uspešno lansiranje Sputnika l.1957.

V ZDA je bila situacija drugačna. Državljska vojna je pomenila veliko spodbudo v razvoju industrije, tako oboroževalne kot strojne, zidavo mest in pridobivanje žlahtnih kovin. Že leta 1860 so ZDA imele daljše železniško omrežje kot Evropa (brez VB), čez devet let pa je stekla

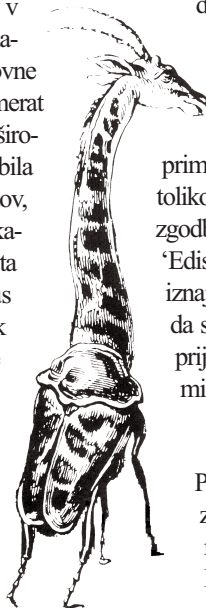
prva čezcelinska železnica od Atlantika do Pacifika. Dodatno pa sta industrijski razvoj pospeševala ameriška izolacionistična politika, ki je ZDA oddaljila od mednarodnega trgovskega in političnega življenja, ter nepretrgan pritok predvsem evropskih priseljencev, ki predstavljajo poceni delovno silo v rudarstvu in industriji. Prav tako pa je v ZDA obstajala prava obsedenost z nabiranjem znanja. Povprečni Američani so se le malo menili za lepoto, pomene ali duhovne vrednote, pomembnejša jim je bila "estetika delovanja", ki je številne vodila v naravoslovne in tehnične muzeje v želji, da bi natančneje doumeli, kako deluje okolje.

Poskusi, da bi "talilnemu loncu" dali skupno obliko z angleščino kot uradnim jezikom ter uzakonjenim obveznim šolstvom, so prinesli veliko število načeloma pismenega prebivalstva, ki je zaradi pomanjkanja literarne tradicije, s katero bi se lahko poistovetilo posegalo po množičnih, poceni publikacijah: *dime novels* in *pulp magazines*. Prav poceni način pridobivanja papirja iz papirne kaše (v angl. *pulp*) v 1880-ih je pripomogel k razmahu izdajateljstva in utrditvi nacionalne masovne kulture. Prve revije so bile konglomerat različnih vsebin in stilov, namenjene širokemu krogu bralcev. Uredniki, ki jim je bila najvažnejša skrb število prodanih izvodov, so se dobro zavedali, da njihove publikacije najbolje prodaja akcija, pa četudi se ta dogaja na Marsu. Množičen okus mogoče zares še najbolje odraža velik uspeh Edgarja Rice Burroughsa, ki je sicer z objavljanjem začel šele leta 1912, ko v pulpah izide *Under the Moons of Mars*. V zgodbah, ki so ji sledile je do potankosti razdelal družbo, ki se je porodila na Marsu (oz. *Brasoomu*) po propadu velike civilizacije, vpletel vanje dovolj različnih ras, avantur,

pošasti, mistike, pomanjkljivo oblečenih princes in drugih nevarnosti ter vsemu dodal dovolj veliko količino mečevanja in bitk, da so bralci njegove knjige kar goltali. S svojimi knjigami o Marsu in Tarzanu je tako bivši slaščičar postal prvi (in eden redkih) avtorjev, ki so od svojega pisanja ne le živeli, temveč tudi obogateli. Bralci so se tako že zgodaj skozi 'drugačne zgodbe' srečali z deli, predvsem evropskih avtorjev in uredniki so ugotovili, da imajo ta dela precej navdušenih bralcev.

Konec prve svetovne vojne so v ZDA pričakali s popolnoma drugačnimi občutki kot v Evropi. Kljub velikemu številu žrtev tu ni bilo nikakršnega dvoma, da so v vojni zmagali in še vedno redko poseljena ter od vojne fizično nedotaknjena država, je v prihodnost gledala z velikim optimizmom.

Slava, ki so si jo s svojimi dosežki pridobili T. A. Edison, brata Wright in Henry Ford, je bila še dovolj sveža, da so lahko številni mladi ljudje razmišljali o poklicu 'izumitelja' ter skušali potešiti svojo radovednost glede znanosti in tehnologije, če pa je bil temu primešan še kanček pustolovščine pa toliko bolje. Obstajala je celo podzvrst zgodb, ki jih je John Clute poimenoval 'Edisoniade', v katerih mlad ameriški iznajditelj uporablja lastno iznajdljivost, da se izvleče iz stiske in s tem reši sebe, prijatelje in državo pred porazom in tuji-mi zatiralci.

Poleg pulpov pa so bile drugi vir takih zgodb tehnične revije, namenjene promociji tehnologije, kakršne je izdajal Hugo Gernsback, izseljenec iz Luk-

semburga in lastnik prodajalne radiev. Gernsback je v svoji reviji *Modern Electrics* v letih 1911-2 po delih objavil lastno zgodbo *Ralph 124C41+ : A Romance of Year 2660* (številka pomeni: *One-to-foresee-for-one*), ki je navkljub milo rečeno slabemu stilu, še najbolj spominjajočemu na traktat tehničnih razdelav, doživela tako velik uspeh, da je z objavljanjem zgodb nadaljeval. Njegov podjetni duh, vedno usmerjen proti znanosti in tehnologiji, je v teh zgodbah videl orodje, s pomočjo katerega bo v napredku znanosti in tehnologije nepodkovani publiki predstavil nove (in morebitne) dosežke in jih pri tem skozi 'očarljive zgodbe' zabaval. Leta 1923 celotno številko sedaj *Science & Inventon* posvetil le zgodbam.

V dvajsetih in tridesetih letih prične kaos pulpovskih vsebin pridobivati oblike urejenosti. Publikacije se v iskanju posameznih tržnih niš pričnejo vsebinsko specializirati in police so napolnjene s kričočimi naslovnici revij kot so: *Flight Stories*, *Over the Top* (frontne vojne zgodbe), *Racketeer Stories*, *Pep Stories*, *Ranch Romances*, *Weird Tales*, *The Thrill Book*, *The Wizzard* (pustolovščine v pridobivanju denarja) ... Leta 1926 Gernsback prične z izdajanjem *Amazing Stories*, revije specializirane izključno za, kot jo je takrat poimenoval, *scientification*.

Kar pa je že druga zgodba...

George Lucas pravi: "You will be assimilated."

piše Matevž Jerman
m00lty

Gigantska pošast, ki je svoje lovke vpletla med ključne pojme dvajsetega stoletja in postala sinonim množične popkulture, sinonim za mase *sci-fi* fanov, sinonim za posebne učinke novih generacij filmov in tudi sinonim za *box office* hit. *Star Wars* je pojem, ki nam je vsem ljubite-ljem znanstvene fantastike hočeš ali nočeš močno vsidran globoko v zavesti.

A vendar *Star Wars* ne dolguje svojega statusa zgolj svoji čarobnosti in *evergreen* zgodbi ali barvitim likom, film je bil navsezadnje v času svojega poho-

da na kinematografe tehnološki dosežek brez primere. Revolucioniral je veliko pogledov na ustvarjanje znanstveno fantastičnih in drugih filmov.

Junija leta 1975 je Lucas ustanovil skoraj legendami oddelek za posebne učinke *Industrial Lights and Magic* (ILM), ki je še danes v lasti *Lucasfilma* in je tekom let pobasal štirinajst oskarjev za posebne učinke, v žepu ima še dvajset dodatnih nominacij v tej kategoriji ter dvaindvajset prejetih oskarjev za tehnične dosežke.

”Filma ne moreš črkovati brez ILM.”

Za umestitev svoje zgodbe na filmski trak na način, kot si jo je zamišljal, je George Lucas potreboval do tedaj še nevidene posebne učinke, ki bi dogajanje naredili dejansko kredibilno. K sodelovanju se je odločil povabiti enega izmed mojstrov posebnih učinkov tedanjega časa, moža, ki je poskrbel, da se je uresničila Kubrickova vizija vesolja v Odiseji 2001, Douglasa Trumbulla. Slednji pa je vabilo zavmil, toda hkrati za to delo predlagal svojega tedanjega asistenta Johna Dykstro. Dykstra je kmalu zatem okoli sebe zbral skupino študentov, umetnikov in inženirjev, ki so tvorili prvo različico oddelka za vizualne posebne učinke pri projektu *Star Wars: A New Hope*. Ekipa nadebudnih mladih ustvarjalcev se je pod Lucasovo taktirko izkazala za zmagovalno kombinacijo. Kasneje je Lucas celoten tim spet zbral ob snemanju *Empire Strikes Back* marca leta 1979 in odtlej so ILM omogočili nastanek več kot dvesto filmov. V njihovem repertoarju lahko najdemo ene izmed največjih biserov sedme umetnosti, klasike kot so Jurski park, Indiana Jones, filmi o Harry Potterju, *Star Trek* filmi, pa tudi filme, ki nimajo poudarka na posebnih učinkih, Schindlerjev seznam, Magnolija, nekateri filmi Woodyja Allena...

ILM so bili tudi pionirji računalniško ustvarjene animacije. Iz oddelka namenjenega le-tej se je kasneje pod drugim lastnikom razvil studio *Pixar*, ki je leta 1995 debitiral s prvo v celoti računalniško animirano risanko *Toy Story*. Pod okriljem ILM-ja je bil ustvarjen tudi prvi v celoti računalniško animiran glavni lik, vsem dobro znani T-1000 iz drugega Terminatorja, nepozabni dinozavri v Jurskem parku, pa tudi risankasti efekti v Maski so delo mojstrov industrijske luči in magije.

Kljub vsemu pa je prvi izdelek Georga Lucasa

in *Industrial Light & Magic* požel tudi vale takih in drugačnih kritik. Nekateri krivdo za razcvet *brainless* akcijskih filmov, prenasičenih s posebnimi učinki, ki ciljajo pretežno na nezahtevno in bega pred realnostjo željno mozoljavo najstniško populacijo, pripisujejo prav ILM in Lucasu. Spet drugi ta trend razlagajo kot logično posledico delovanja ekonomije in tehnologije v filmski industriji.

Dosežki Georga Lucasa se pa prav tako niso končali zgolj v okviru filmskega ustvarjanja, temveč sežejo globoko na ostala področja zabavne industrije. Leta 1982 je ustanovil tudi oddelek, ki je bil zadolžen za razvoj videoiger. Z *Atarijem* je sodelovala ekipa *Lucasfilm games*. Toda že prvi dve stvaritvi sta bili podvrženi piratizaciji, nekdo je namreč v obtok spravil beta različici iger *Ballblazer* in *Rescue on Fractalus*. Leta 1990 so se pod skupnim imenom *LucasArts Entertainment Company* pod isto streho združile *LucasGames*, ILM in *Skywalker Sound* (Lucasov oddelek za čaranje z zvokom). Ki pa so kasneje spet razpadle na *Lucas Digital Ltd.* (ILM ter *Skywalker Sound*) ter na *LucasArts*, podjetje, zadolženo samo za igre. Njim se lahko tudi zahvalimo za pustolovščine kot so *Monkey Island*, *Haunted Mansion*...

Dejansko sem se tudi sam z *Star Wars* prvič srečal pri osmih letih preko videoigre z enakim naslovom. Takrat sem na NES-u (*Nintendo Entertainment System*) kot obseden preigral igro, kjer si tekal naokoli z stričkom, opremljenim z modrim žarečim mečem in lasersko pištolo, s katerima si veselo pobijal Jawe. Pravi bum pa je bil šele, ko sem se prvič iz oči v oči soočil z filmom. Si predstavljate devetletnega mulca, ki za novo leto od osmih zvečer pa do štirih zjutraj mimo sedi pred televizijo in zbrano spremlja program?

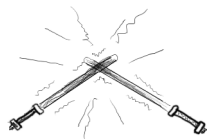
Tako sem odraščal in med gledanjem enega in

drugega filma pilotiral *Millennium Falcon* skozi ostanke *Alderana* in s Han Solom reševal Princeso Leio iz zapora na *Death Staru*, se boril z Ewooksi proti *stormtrooperjem* in obenem odkrival čisto novo vesolje. Pravljično vesolje prepolno čudovitih bitij in planetov, med katerimi se sprehajajo posamezniki, ki so nam tako

zelo daleč in obenem tako blizu. Ja, vse odtlej sem asimiliran.

Predstavitev pisatelja: Brian Wilson Aldiss

piše Tanja Cvitko

Sodoben romanopisec, pesnik, esejist, dramatik ter zgodovinar in kritik znanstvene fantastike Brian W. Aldiss je obenem eden najpomembnejših in plodnih še živečih svetovnih ZF pisateljev. Njegova ZF in druga dela so bila izdana v več desetih državah. Napisal je več kot 20 ZF romanov in več kot 300 kratkih zgodb ter prejel vse prestižne nagrade, ki se delijo na te področju. Rodil se je leta 1925 v Norfolku, Velika Britanija.

Po 2. sv. vojni je delal kot knjigar in v Oxfordu in občasno pisal kratke ZF zgodbe za različne časopise. Leta 1955 je zmagal na natečaju za kratko zgodbo, postavljeno v leto 2500, ki ga je razpisal časnik *The Observer* in sicer z zgodbo *Not For An Age*. Zanimivo je, da njegova prva objavljena knjiga ni bila ZF, ampak zbirka kratkih zgodb o njegovih knjigamiških izkušnjah, postavljena v fiktivno knjigarno. Knjiga je doživela velik uspeh, zato je ista založba (*Faber and Faber*) kmalu objavila prvo ZF zbirko Aldissovih zgodb *Space, Time and Nathaniel* (1958). V tem času je s svojim pisanjem že služil dovolj denarja, da je postal poklicni

pisatelj in pustil delo v knjigarni.

Njegov prvi roman nosi naslov *Non-Stop* (1958). V ZDA je bil izdan pod drugačnim naslovom, ki ga tukaj ne bomo navedli, ker sam po sebi o zgodbi odkriva veliko več, kot bi si bralec želel (če izveste ta naslov, je kakor da bi roman začeli brati od sredine). V Sloveniji imamo prevod tega dela, leta 1966 ga je izdala Tehniška založba v zbirki *Spektrum*, vendar odsvetujemo branje iz dveh razlogov: prvič - naslov je približen prevod ameriškega naslova; drugič - prevajalec ali urednik (ali oba) se je odločil roman v prevodu skrajšati za eno četrtino ali celo tretjino. Primeri: dva odstavka izvirmika skrčena v enega, polstranski dialog med likoma preveden kot "Izmenjala sta nekaj zbadljivk." ipd. Škandalozen prevod je vreden branja edino v primeru, če ga želite za zabavo ali zgražanje primerjati z izvirmikom.

Zgodba romana se posveča majhnemu plemenu, ki živi v nenavadni džungli ter začenja odkrivati presenetljiva dejstva o svojem svetu.

Na *World Science Fiction Convention* leta 1958 so Aldissa izvolili za najbolj obetavnega novega pisatelja (*Most Promising New Author*). Leta 1960 pa je postal predsednik *British Science Fiction Association*.

Izbor Aldissovih najbolj popularnih del:

- *The Canopy of Time* (1959) - zbirka kratkih zgodb, v ZDA objavljena kot *Galaxies Like Grains OF Time*.

- *The Interpreter* (1960) - v ZDA objavljen kot *Bow Down To Null*, roman o galaktičnem imperiju Nulov, civilizirani izvenzemeljski rasi. Planet Zemlja je le manjša kolonija, ki jo upravlja nulski tiran, Zemljani pa se mu neorganizirano upirajo.

- *Hothouse* (1962) - dogajanje je postavljeno na Zemljo v daljnji prihodnosti. Planet se je nehal rotirati, sončni žarki so izjemno močni in rastlinje nenehno raste in propada. Na planetu živi na robu izumrtja nekaj manjših skupin ljudi, v senci gigantskega drevesa, ki zakriva sončno stran Zemlje. Knjiga je kljub svojim nenavadnim ter znanstveno nesmiselnim in absurdnim idejam (npr. da Zemlja in Luna tičita ena ob drugi v orbiti, zamegljeni z mrežami, ki so jih spletli ogromni mutantski pajki), dobila prestižno nagrado hugo. Skrajšana ameriška izdaja romana je dobila naslov *The Long Afternoon of Earth*, na čemer je vztrajal ameriški založnik, češ da bi v nasprotnem primeru knjiga z naslovom *Hothouse* v knjigarnah zašla na police o vrtnarstvu.

- *The Dark Light Years* (1964) - roman o srečanju ljudi z raso nezemljanov, ki se za ohranitev fizičnega in psihičnega zdravja valjajo v blatu in gnoju, Zemljani pa jih zaradi tega smatrajo za manj inteligentne.

- *The Saliva Tree and other strange growths* (1966) - zbirka zgodb. Naslovna zgodba je nastala v čast 100. obletnice rojstva H.G.Wellsa in je leta 1965 prejela nebulo za najboljši kratki roman (kategorija *Best Short Novel*).

- *Report on Probability A* (1968) - roman je bil v nadaljevanjih objavljen v časopisu *New Worlds* pod uredništvom Michaela Moorcocka, začetnika *new wave* podžanra ZF. Glavni motiv romana je Poročilo (*Report*), ki do potankosti opisuje tri like: G, S in C, medtem ko naskrivaj, na ločenih lokacijah, opazujeta hišo, v kateri živi gospa Mary (*Mrs Mary*). Neimenovani lik, ki bere Poročilo, je prav tako opazovan od neznancev iz drugih univerzumov in le-te opazujejo zopet drugi neznanci. Pozneje se izpostavi, da tudi gospa Mary opazuje nek ekran, ki pa je sicer lahko samo televizija...

- *Super-Toys Last All Summer Long* (1969) - kratka zgodba, prvič objavljena v modnem časopisu *Harper's Bazaar*. Izpostavljamo je zato, ker je po njej bil leta 2001 posnet film *Umetna inteligenca (A.I.)*, pod režisersko palico Stevena Spielberga.

- *Frankenstein Unbound* (1973) - roman, v katerem glavni junak odpotuje v preteklost in tam spozna (ter se celo ljubi z) Mary Shelley, avtorico Frankensteina. Knjiga je *homage* Mary Shelley, katere najbolj znano delo Aldiss ima za prvi pravi ZF roman. Leta 1990 je Roger Corman po Aldissovem romanu režiral istoimenski film.

- Za vrh Aldissovega ZF pisateljstva mnogi bralci in kritiki imajo njegovo trilogijo *Helliconia*:

Helliconia Spring (1982)

Helliconia Summer (1983)

Helliconia Winter (1985)

Zgodba se večinoma odvija na planetu, ki kroži okoli dveh sonc, zato ima parabolično orbito. Ko je najbolj oddaljen od največjega sonca, je na planetu ledena zima, ki traja več sto let. Ko se planet zopet približuje soncu, na njem cveti pomlad ter pozneje poletje. Prebivalci planeta sta dve rasi - ljudje in kopitarji. Preko različnih generacij spremljamo njihovo prilagajanje podnebnju in oblikovanje odnosov med rasama. V hladnem, zimskem podnebnju, kopitarjem njihov kožuh omogoča večjo možnost preživetja, zato zaslužnijo ljudi. V toplejšem podnebnju pa se vloge obmejo.

- *Cities and Stones - A Traveller's Yugoslavia* (1966) - potopis, ki nima nobene veze z ZF, a ga vseeno omenjamo. V začetku 60-ih je Aldiss z dvema sodelavcema bil član žirije na ZF festivalu v Trstu. Potoval je po nekdanji Jugoslaviji in napisal potopis o svojih vtisih. Objava knjige je bila prepovedana na področju Jugoslavije, njemu pa za nekaj časa prepovedan vstop v državo. Kljub temu je v 80-ih bil častni gost na Festivalu znanstvene fantastike Fantazija, ki se je odvijal v ljubljanskem Cankarjevem domu od 16. do 18. septembra 1983. Istega leta je s svojim obiskom počastil tudi Zagreb, ko se je tam odvilo svetovno srečanje ZF pisateljev - *World SF*.

- *Billion Year Spree: The History of Science Fiction* (1973) - teoretično delo o znanstveni fantastiki, kjer (med ostalim) zagovarja tezo, da je Frankenstein prvi ZF roman. Z Davidom Wingrovom je leta 1986 objavil *Trillion Year Spree*, predelano in razširjeno izdajo.

- *Hell's Cartographers* (1975), uredil s Harryjem Harrisonom - zbirka avtobiografskih črtic znanih ZF pisateljev (vključno z Aldissom). Naslov je referenca na teoretično delo Kingsleya Amisa o znanstveni fantastiki - *New Maps of Hell*.

Poleg uspešnega pisanja se je Aldiss izkazal tudi kot urednik. Prvo urednikovanje mu je zaupala založba *Faber - Introducing SF in Best Fantasy Stories*. 1961 je uredil antologijo paperback magnata - *Penguin Science Fiction*. Postala je zelo uspešna in doživela veliko ponatisov. Pozneje sta se pojavili še dve antologiji, ki ju je uredil - *More Penguin Science Fiction* (1963) ter *Yet More Penguin Science Fiction* (1964). Poznejše so doživele uspeh prve antologije in leta 1973 bile izdane kot *The Penguin Science Fiction Omnibus*.

V 70-ih letih je uredil še nekaj zbirk klasične ZF: *Space Opera* (1974), *Space Odysseys* (1975), *Galactic Empires* (1976), *Evil Earths* (1976), *Perilous Planets* (1978).

Okoli leta 1964 je z dolgoletnim sodelavcem Harryjem Harrisonom začel izdajati prvi profesionalni časopis za literarno kritiko znanstvene fantastike, ki je na žalost ugasnil po dveh številkah.

Ključno vprašanje Aldissove ZF je - ali človeštvo ima tolikšno moralno moč, da se sicer tehnološko razvija, ampak ob tem poskrbi tudi za planet Zemljo?

Njegove futuristične zgodbe in romani imajo skorajda poetski pristop k žanru, zato je Aldiss uspešen pri "pobegu" iz "geta", v katerega je zaprta znanstvena fantastika, vendar on sam uspešno prodira v literarni *mainstream*. 11. junija letos je za svoje literarne dosežke dobil naziv *Officer of British Empire* (OBE).

Letos bo Brian Aldiss spet potoval po nekdanji Jugoslaviji. Namreč, uradno je potrdil svoj prihod na sedmo ZF&F konvencijo Istrakon, ki se bo odvila v Pazinu na Hrvaškem, in sicer od 31.3.-2.4.2006.

Tema

piše Taiyo

Bila je temna noč. Luna je polno sijala in njen bled obraz je bil rdečkasto obarvan. Oblaki so se prestrašeno podili po mrzlem nebu in delali abstraktne sence po poljih.

Zbudila sem se sredi temne, trohnozne jase. Nisem vedela kako sem se znašla tukaj, v glavi je bila zmeda. Dveh besed nisem mogla smiselno povezati in glas je obstal v grlu. Stežka sem vstala, noge so bile težke, prikovane v tla. Cela sem drhtela, hlad se je naselil v moje telo in se širil proti srcu. Duša se mi je skrila v notranjost drobovja, ki se je prav tako skrčilo v malo zavozlano kepo. Ozrla sem se okoli. Sence so švigale naokrog, temni prebivalci noči so se sprehajali okoli mene. Netopir je zacvilil nad mojo glavo s svojim ledenim glasom in odfrčal dalje. Oblečena sem bila samo v tanko srajco in bosa sem tipala po gozdu ter iskala luč. Gazila sem po lepljivih travah in v noge so se mi zadirali ostri, tanki trni. Sova je jezno zaskovikala in me gledala s svojimi smrtonosnimi zlatimi očmi, ko pa je zagledala malo sivo miško, je sunkovito obrnila glavo in se zapodila za svojo večerjo. Naslonila sem se na drevo, gladko lubje je prijetno dišalo in me za sekundo potolažilo. Bila je najbrž kaka velika, stara lipa. Poizkušala sem zbrati misli, toda še vedno nisem mogla razmišljati, tema se je naselila tudi v moje zbegano glavo. Nenadoma je gozd utihnil. Frfotanja ni bilo več, šelestenje listov je prenehalo, še male črne žuželke so nehale gomazeti.

Vse se je poskrilo. Le luna je še vedno polno sijala. Nebo je bilo grozljivo črno, zvezde so srhljivo mežikale. Zadržala sem dih. Zazdelo se mi je, da me nekdo kliče. Vendar je bilo še vedno vse tiho. Ozrla sem se okoli sebe in razmišljala, kam naj krenem, katera smer je najboljša. Nekako se mi je zdelo, da desno od mene gozd ni tako črn, da so drevesa redkejša, prijaznejša. In napatila sem se tja v upanju, da najdem izhod iz tega zlovešnega kraja. Zopet sem začutila, kako se mi trni zbadajo v peto, kako predirajo mojo kožo, vendar se nisem menila več za to, hotela sem samo domov, v varno zavetje luči in topline. Tiho in previdno sem stopala, ko me je preletel čuden srh. Lasje na zatilju so se mi naježili, ostra bolečina je spreletela mojo zategnjeno hrbtenico. Pospesila sem korak. Zazdelo se mi je, da za mano pokajo veje. Da je nekaj za mano, da se mi nekaj bliža. Ozrla sem se, toda za mano je bila samo tema, nič določenega, nič drugačnega nisem videla, kolikor pač sem lahko videla v tej mračnobi gozda. Vendar se je srh sprehajal po meni in zopet me je zazeblo, mraz se mi je zalezal v glavo in me zbadal. Panika se je širila po meni, se pretakala naprej po krvi v vsak delček mojega premraženega telesa. Čutila sem nekaj, vedela sem, da je nekaj za mano, da me nekaj lovi, da me hoče. In vedela sem, da ta stvar ni človeška, da me lovi nekaj tujega, mrzlega in gnusnega, kar prileze ven samo ob takih grozljivih, temačnih nočeh. Začutila sem njegovo sapo, ki je ledeno oblizovala moje pre-

strašno telo. Stvor se je neslišno, toda odločno približeval. Noge so se mi začele zapletati, premetavale so se levo in desno brez nadzora. Spotaknila sem se. S celim telesom sem zaplavala v vlažen mah. Stežka sem se pobrala, srajca je bila vsa premočena, lepila se mi je na telo. Od tmov povzročene ranice so me še bolj skelele. Zopet sem stekla. Srce mi je v smrtne ritmu močno razbijalo. Za seboj sem spet zaslišala, da me nekdo kliče, da mi šepeta v uho. V glavi sem dobila sliko tega bitja, tega stvora. Bilo je visoko, robustno in grobo bitje. Na kratkih, zadebeljenih nogah z velikimi, žuljastimi podplati se je majalo proti meni. Trup je bil ves napihnjen, poln krast in krvavečih ranic. Koža je visela na njemu in plahutala naokrog. Dve roki, dolgi, pretegnjeni sta se zaključili s lopatastimi dlanmi, na katerih so bili nasajeni polomljeni, zviti prsti s dolgimi, umazanimi kremplji. Na desni roki je manjkal kazalec, le mali štrcelj je pomigoval na tej nečloveški šapi. Glava je bila nasajena na širok, kratek vrat, skoraj predrobna za to gigantsko, spačeno telo. Imel je široka lica s ozkimi kljukastim nosom. Tanke pepelnate ustnice so zevale in kazale gnile, smrdeče zobe. Dva majhni očesi sta bili skriti za košatimi obrvmi, črno sta se svetili in me iskali. Visoko napeto čelo se je zaključilo s šopom mastnih rdečih las. Kljub težki, zavaljeni postavi je tiho drsel skozi noč in skozi razpadajoče zobe sikal moje ime. Nisem mogla več. Noge so bile oblečene v svinec, v prsih mi je zmanjkovalo sape. Upočasnila sem korak, padla na kolena, se še malo plazila in padla po tleh s vso svojo težo. Zavlekla sem se med mrzle korenine, iskala majhno luknjo, kamor bi se lahko skrila. Oči sem imela široko odprte in gledala sem v temo. Zaslišala sem tih smeh in šepet. Odrevenela sem od groze. Tema je naraščala, se premikala proti meni. Smrdljiva sapa me je slabila, me silila na bruhanje. Stvor se je tiho približeval, stegnjene

šape so me začele objemati. Glavo je potiskal proti meni, majhne krvave oči so se mi smehljale. Z jezikom me je obližnil, mi šel s svojim mrzlim, lepljivim jezikom čez lice. Bila sem majhen, moker, prestrašen zajček v pasti. Z desnico sem živčno brskala po tleh, iskala karkoli. Zatipala sem vejo in jo čvrsto zagrabila. Vso moč sem poslala v roko, zamahnila in v smrtne strahu, v jezi, v nemoči zakričala s vsemi pljuči.

Nenadoma sem se vrgla pokonci. Petelin na koncu vasi je klical sonce. Vsa prepotena sem sedela na postelji. Zbegano, prestrašeno sem gledala po sobi. Vrgla sem odejo s sebe, stekla v kopalnico ter se pogledala v ogledalo. Zbegan, prepoten obraz se je histerično smejal. Sanje, samo sanje so bile. Bila sem izredno slabotna, sesedla sem se na tla in jokala od histerije, od strahu in od sreče. Kaj vse ustvari naša glava. Kaj vse se dogaja v naših malih možganih. Sanje, samo sanje so bile. Nič drugega, nič resničnega. Bila sem sestradana in zadišal mi je svež, topel kruhek, ki ga peče naš pek na trgu. Na hitro sem se oprhala, se oblekla in z lahko-tnim korakom stopila v nov dan. Stopila sem do pekame, prijeten vonj je polnil svež, jutranji zrak. Zvonček na vratih je nežno pocingljal in pek je stopil do pulta. Bil je smešen možic, imel je veliko okomo telo z majhno glavo. Na levem licu je imel grdo podplutbo, gotovo se je zopet napil in se zvalil v kak jarek. Prosila sem za kruhek in s skritim nasmeškom mi ga je podal. V rjavo vrečko zaviti kruh je omamno dišal. Hotela sem ga prijeti, ko sem zagledala pekovo desnico, manjkal mu je kazalec. Zakričala sem.

Kronike iz Citadele

piše Gregor Vuga

Bilo je na isti dan, ko sem izvedel, da so pojedli kralja. Tistega dne sem videl tudi prvo črno piko na nebu in v naslednjih dneh jih je bilo veliko. Opat pravi, da so ptice a jaz menim, da ni tako. Ravno sem skozi okno svoje popoldanske celice opazoval gibanje nezvezd, kot sem jih sam poimenoval, ko je Trubadur ustavil svoj voz na drugi strani ceste. Leta, polna težav za moj red, so bila minila, odkar smo nazadnje videli njegov rod tod okoli. Kod se potikajo, ti možje kraguljastih oči in slavčkovega glasu, kadar jih ni na spregled? Citadela ni tako velika, ne more biti. Ne verjamem, da bi lahko leta taval po njej, ne da bi večkrat prišel spet na isti kraj.

Trubadurjevi žongletji so poskakali z voza in brez besed začeli razpenjati sceno, oder. Vajeni tega početja niso potrebovali navodil ali dogovora. Mimogrede se je voz spremenil v odrske deske, za njim pa so vzdignili ponjavo, ki je služila za vse, od ozadja za predstave do zasilne strehe, kadar so s severa prišli žaloblaki. Eden od žonglerjev je začel žvižgati in ostali so mu pritegnili. Kmalu zatem se je zvok pesmi razširil po Zadnji ulici. Zazrl sem se v ponjavo, na kateri so bili naslikani različni prizori. Na levi je neznan conde gnal svoje lovske pse za bežečo smo, nekje v ozadju se je risala palača, nizka in polna oken, nič podobnega tistemu, kar leži na Črnem griču. In takrat sem spodaj desno zagledal Ruperta. Sem ga morda celo jaz naslikal, takrat, pred mnogimi leti? Upam, da

sem, kajti podoba je vredna pohvale. Skrit med nagrmadenimi prizori, a hkrati osamljen in izstopajoč. Bog, kje je zdaj? Je pomembno?

Vincenzo, debeli Vincenzo (ki so mu raje rekli da je elegantno zaobljen), je prihitel iz svoje krčme, brisavši mastne prste v krpo. Žarečih oči je pristopil k Trubadurju in mu segel v roko ter pri tem delal majhne predklone. Videl sem, kako mu nekaj razlaga, z roko zamahujoč proti krčmi – vabilo na kozarec in rezino pečenke nedvomno - in si pri tem viha desni brk. Na levega je običajno pozabljal, tako da nista štrlela v isto smer.

Odločil sem se, da stopim dol, kaj bi pa drugega. Globoko v mislih sem stopal po spiralnem stopnišču in roka mi je zdrsnila k steni, da so grobi kamni praskali mojo dlan. To me je ponavadi vrnilo v resničnost – stik. Menih mora jasno razmišljati...verjetno nisem nikoli bil iz pravega testa za enega od Skatologov. Tisto, kar mi je bilo pri srcu, je bilo vrezovanje v vosek. Obredi purifikacije in skrb za mestno kanalizacijo sta bili koristni stvari, a vendarle sem zadovoljstvo našel samo v voščениh rokopisih. Včasih sem se spraševal, zakaj je naš red združeval dve tako različni dejavnosti. Edini odgovor, ki sem ga dobil, je bil "Konec je edino, kar je pomembno." Trubadur mi je nekoč rekel, da gre za majhno pomoto, le da mi ni razložil kakšno - Besede so si včasih podobne, je rekel.

Izstopil sem iz samostana, s hladnih tlakovanih tal na zbito zemljo ulice. Otroci so že pustili svoje igrače v nemar, najmlajši so se odtrgali od materinega predpasnika, vsi so prižuboreli na cesto in se radovedno, a vendarle sramežljivo, razpostavili okrog rastočega odra.

Kasneje so prižgali bakle, Vincenzo je dal prinesiti klopi iz svoje krčme, ljudje so se posedli po tleh ali pa stali v ozadju, ko je zmanjkalo prostora. Sedel sem v prvo vrsto in tiho spremljal predstavo. Najprej je lutkar odigral zgodbo o Corrini in Viljamu, nekje v drugi polovici sem se zalotil, da tiščim zobe skupaj kot epileptik grize palico. V prsih me je tiščalo. Stari spomini so dveh vrst; tisti, ki jih zapišemo, da jih ne bi pozabili in tisti, ki pridejo nepričakovano, zaradi te ali one besede, podobe...ti so brez izjeme grenki. Lutkar je izpustil Viljamove niti, da se je lutka sesedla v gmoto lesenih udov. Pogledal sem mimo, na platno, ki sem ga nekoč pomagal porisati. Večer je šel naprej, toda moje oči so se bile izgubile med vezenjem in staro barvo podob. Taval sem skozi narisane vrtove, poskušal sem splezati čez gore v ozadju, kjer ni bil še nihče. In potem sem se srečal z Rupertovim pogledom. Deček je stal kot vrtnica sredi črmine, zavetna ladja sredi viharja, negibni kamen v vihrajoči travi.

Pridi.

Z obema rokama sem zgrabil klop pod seboj.

Pridi.

Onkraj gora, sem vedel. V puščavi, kjer je konec vseh stvari. Kamor hodijo umirat veliki ptiči, kuščarji in podgane. Kjer žaloblaki prekrivajo nebo in držijo človeka k zemlji kot težka pernica pozimi v postelji in kjer namesto dežja pa-

dajo bele cvetlice. Neučakano se je nasmehnil. Nisi človek, nisi človek, zakaj si nadevaš otroško podobo.

Pridi. Lepo je.

Vstal sem, gnala me je sila, večja od teže vseh kammov iz katere je zgrajena Citadela. Bolj neizogibna. Šel sem odločnih korakov, a ni bila odločnost moja, le noge, in stopil na oder. Nisem se oziral na to, kaj se tam dogaja, bil sem potegnjen v vrtnec, ki se mu ni bilo moč upreti. Samo še nekaj korakov, Njegova žareča podoba. Princ. Panacea universalis, lapis exilis. Iztegnil sem roko, vse bo dobro, vse bo dobro...

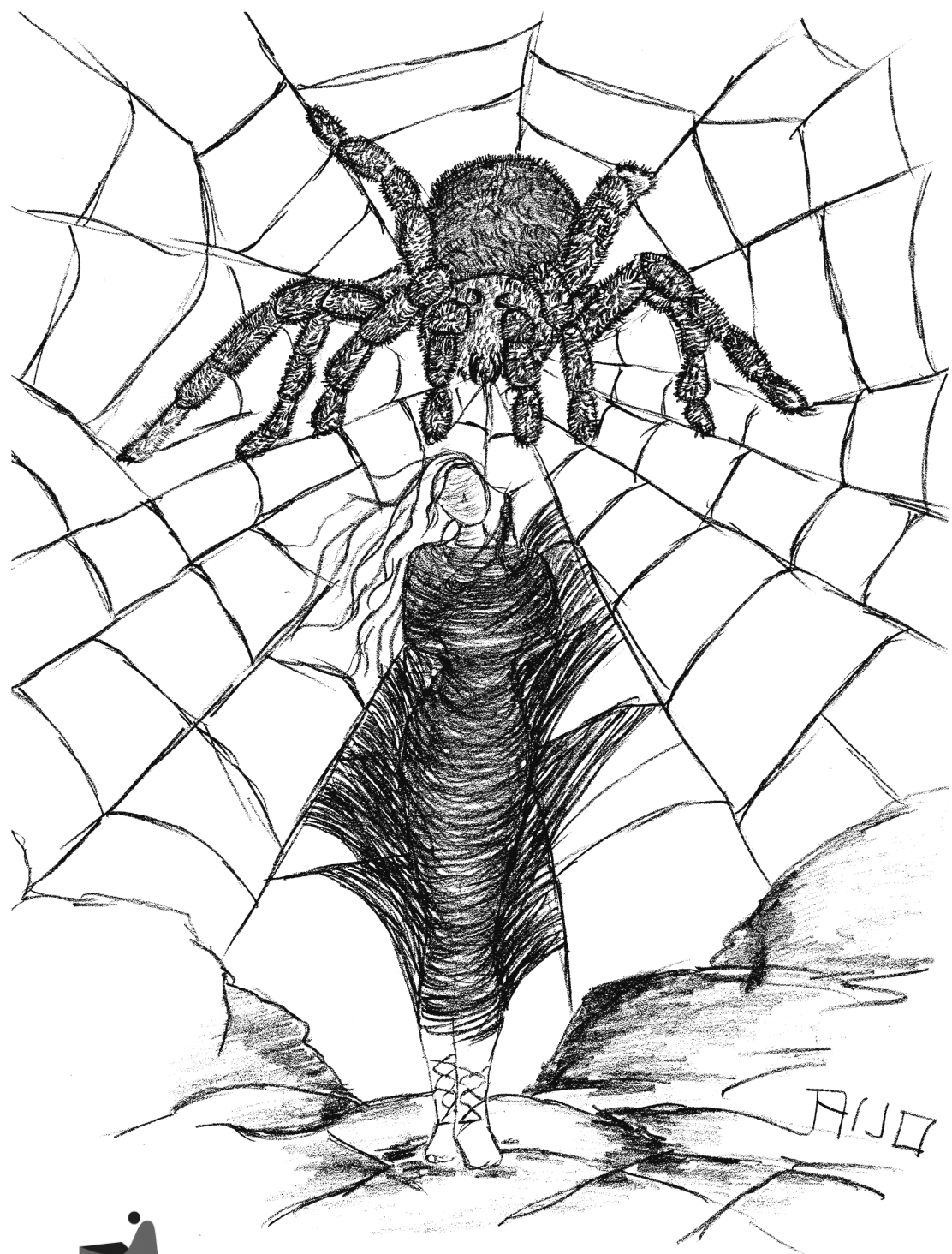
Platno je zbledelo in se povmilo v prejšnjo sivino. Rupert je bil samo še bleda podoba, ki jo je čopič vtrl v tkanino. Stal sem sredi odra in se ozrl naokoli. V istem trenutku sem se zavedel, kaj so igrali. Žitnega kralja. Znašel sem se kot prostovoljec sredi pasijona. Trubadur me je pogledal z očmi, ki so izlivala bolečino in žarele čistost. Oh, bog, ne, ne. "Podeljujem ti to milost," je rekel s svečanim glasom: "Rex Coronatur, izbran in kronan po Njegovi volji. Prinesi blagostanje svojim ljudem."

Položil je roke na moja ramena. "Odreši svoje ljudstvo."

Oh, bog, ne.

Avtorjev pripis: Kronike so počasi rastoča zbirka kratke proze, od aforizmov do zgodb, ki imajo skupno le to, da se brez izjeme odvijajo v svetu Citadele, občasno znane tudi kot Città, Ciudad, Citadela, Korgan, City, Kan...

 ZALOŽBA MIKLOŠIČ d.o.o.

Za podporo pri tisku se zahvaljujemo Založbi Miklošič d.o.o., Partizanska 3-5, 2000 Maribor.